УзССР Давлат китоб палатаси
Инв.
Гос. книжная палата УзССР
14 НОЯ 1992

Мустақиллик, Тинчлик, Ҳамкорлик

Халқ сўзи

Газета 1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамасининг газетаси

19 СЕНТЯБРЬ, ШАНБА, № 183 (434). 1992 йил

Сотувда эркин нархда

ҲАМДЎСТЛИК МУРОЖААТИ

МДҲда қатнашувчи давлатларнинг Парламентлараро Ассамблеяси қардош Тожикистондаги қуролли тўқнашувлар тўхтамай, қон тўкилаётганини алам ва ташвиш билан қайд этади. Инсон ҳуқуқлари, фуқароларнинг орномуси ва қадр-қиммати оёқ-ости қилинмоқда, аҳолини оммавий равишда кўчишга мажбур этилмоқда, бунинг оқибатлари республика турмушининг барча соҳаларига таъсир ўтказмоқда. Тожикистон Республикасининг давлат мустақиллиги, яхлитлиги хавф остида турибди, унинг ташқи чегаралари бузилмоқда.

Ассамблея Тожикистонда вужудга келган вазият, узлуксиз қон тўкилаётганлиги хусусида ҳавотирлик изҳор этиб, юксак инсонпарварлик қоидаларига, инсон ҳуқуқлари ва эркинликларининг устунлигига, низоли масалаларни сиёсий усуллар билан ҳал этиш зарурлигига асосланиб, ўзаро курашаётган томонларни биродаркушлик урушини тўхтатишга, зўравонлик усулларидан воз кечишга, бошқа давлатлар билан мукаммал муносабатларга тўсқинлик қилмасликка чақиради.

Ассамблея Тожикистоннинг мустақиллигига монанд келадиган шакллардан тинчлик ўрнатувчилик фаолиятида қатнашишга, жумладан, ўзаро курашаётган барча томонлар, миллий ва маҳаллий жамоалар, уюшмалар иштирокида миллий ярашга бағишлаб анжуман ўтказилишида қатнашишга тайёр эканини билдиради. Ассамблея, Тожикистон Олий Кенгаши билан келишиб, республикага инсонийлик ёрдами берилишини уюштиришга кўмаклашишга тайёр.

Ассамблея тожик халқига хос донолик ва тинчликсеварлик устун бўлиб чиқади ва мустақил Тожикистоннинг қадимий диёрида тинчлик ҳамда тотувлик ўрнатилади, деб ишонч билдиради.

Бишкек шаҳрида 1992 йил 16 сентябрь куни қабул этилди.

Мурожаатни Арманистон, Беларусь, Қозоғистон, Қирғизистон, Россия Федерацияси, Тожикистон вакиллари имзоладилар.

БЕДОДЛИК, ХУНРЕЗЛИКЛАРНИ ТЎХТАТАЙЛИК, АЗИЗ МУСУЛМОНЛАР!

ТОЖИКИСТОНЛИК БИРОДАРЛАРИМИЗГА!

Бисмиллоҳир раҳмонир роҳийм!

Биз ушбу ила қардош Тожикистон мусулмонларига мурожаат қилар эканмиз, шу кунларда Ўзбекистон мусулмонларининг қўшни жумҳуриятда рўй бераётган қонли воқеаларга нисбатан қаттиқ ташвиш билдираётганларини эътиборга олмай туролмаймиз. Дарҳақиқат, диёримиздаги ҳеч бир мусулмон бу нохуш воқеаларга бефарқ бўлолмайди. Қуръони Каримда ҳам бир кишини ноҳақ ўлдириш бутун жаҳон аҳлини ноҳақ ўлдириш билан баробар деб айтилганки, одамлар қонини тўкиш бир кишини ноҳақдан ўлдиришдан бошланади.

Тожикистондаги қонли воқеалар айни шу хилдаги нотинчликдан бошланди. Афсуски, ўз вақтида тўхтатилмаган бу бедодликлар тобора кенгайиб, юзлаб-минглаб кишиларни — бегуноҳ гўдаклар, аёллар ва кексаларни ўз домига тортмоқда. Ўзини мусулмон деб билган ҳар бир киши борки, бу хунрезликларга томошабин бўлиб туриши мумкин эмас. Шунинг учун ҳам ҳадиси шарифда: «қайсингиз бирон ноқобил ишни кўрсангиз, дарҳол қўлингиз билан тўхтатинг ёки тилингиз билан, ёки дилингиз билан тўхтатинг, лекин бу охиргиси иймонингиз заифлашганда бўлади», дейилган. Шу боис мусулмонлар ўз иймонларининг заифлашувигача бормай, Тожикистондаги можарони тўхтатмоқлари зарур.

Бу тил ва дил нидосини Тожикистондаги диний арбоблар ҳам биладилар. У ерда халқ ҳурматига сазовор бўлган донишманд уламолар борки, уларнинг бу можарони тўхтатиш учун ҳадлари сиғади. Биз улар ўзларининг тарафкашлик туйғуларини тийиб, халқ учун, Оллоҳ учун белларига ҳиммат камарини боғлайдилар, айрим жангу жадал тарафдорларини ўз насиҳатларига юргиза оладилар деб ишонамиз. Ўртадаги низоли масалаларни тинч йўл билан тезроқ ҳал қилиш имконияти мавжуд. Қуръони Каримдаги «Агар икки тоифа мусулмон ўртасида жанг чиқса, уларни яраштиринг» деган ҳикматли чақириққа амал қилиш ва уни ҳаётга татбиқ этиш, энг аввало, уламоларнинг вазифаси эканини барча мусулмонлар яхши англайдилар. Тожикистонда обрў қозонган эшонларимиз ва уларнинг муридлари халқ ичида тинчлик ва осойишталик ўрнатишни ўзларининг асосий вазифалари деб билишлари ҳам фарз, ҳам вожибдир. Бизнинг аждодларимиз орасида яшаган уламолар айни шундай оғир пайтларда халқнинг дардига малҳам бўлганлар. Бунга Хўжа Аҳмад Яссавий, Занги ота, Хўжа Баҳоуддин Нақшбандий ва Хўжа Аҳрор Валиларнинг фаолиятлари ёрқин мисол бўла оладики, улар неча марталаб низоларни тўхтатиб, Оллоҳ наздида авлиёлик даражасига етдилар ва, аксинча — мусулмонлар орасида фитна ва ҳасад қўзғатган шахслар Оллоҳнинг ғазабига дучор бўлдилар.

Барча мусулмонлар шу кунларда Оллоҳ олдида шундай оғир синовда турибдиларки, агар Тожикистондаги қонли воқеалар бартараф этилса, қўшни республикаларда бундан буёнги тинчлик ва осойишталикка ҳам мустаҳкам пойдевор қурилган бўлади. Халқимиз ўз келажаги ва фарзандлари келажаги учун шундай осойишталикка муҳтождир. Шунинг учун Қуръони Карим даъватларига амал қилиб, қардош ва қондош Тожикистон жумҳуриятидаги уламо ва фузалони муқаддас нидога ҳамовоз бўлиб, можарони тез фурсатда тўхтатишга ҳисса қўшишларини илтимос қиламиз, шундай қилсалар, Оллоҳи таоло олдида барчамизнинг юзимиз ёруғ ва унинг солиҳ бандаларидан бўламиз. Оллоҳи таоло ҳаммамизнинг бу борада қилган савоб ишларимизга ажри азим ато айлагай. Омин ё раббал оламин.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси ҳузуридаги диний ишлар комитети.

● ЎЗБЕКИСТОН ВА ЖАҲОН

Оға Хон: Менинг сиёсатим ошкора ва равшан

МУСУЛМОН шиалар Имоми Оға Хон жаноблари ўз номида ташкил этилган жамғарманинг асосчиси ва раҳбаридир. Оға Хон Жамғармаси ҳеч қандай динга боғлиқ бўлмаган, асосан Осиё ва Африка мамлакатларида хайр-саховат кўрсатиш йўли билан миллати ва ирқидан қатъий назар одамларнинг ҳаёт фаровонлигини оширишга кўмаклашувчи ташкилотдир.

БУГУН ТАРИХИЙ ОБИДАЛАРГА БОЙ КУҲНА САМАРҚАНД ШАҲРИДА КАТТА ТАНТАНА. БУ ЕРДА ОҒА ХОН ЖАМҒАРМАСИ УЮШТИРАЁТГАН МЕЪМОРЛАР АНЖУМАНИ БЎЛИБ ЎТАДИ. АНЖУМАНДА МЕЪМОРЛАР ТАНЛОВИ ҒОЛИБЛАРИГА МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛАДИ.

Оға Хон жаноблари Самарқандда бўладиган меъморлар анжуманида иштирак этиш ва меъморлар танловининг тўққиз ғолибига мукофотларни топшириш учун Ўзбекистонга ташриф буюрди. Жумҳурият Президенти Ислом Каримов ҳурматли меҳмонни аэропортда кутиб олиб, самимий табриклади ва одамлар бахт-саодати йўлидаги олийжаноб фаолиятида унга ва у раҳбарлик қилаётган ташкилотга катта ютуқлар тилади.

Меъморчилик бўйича Оға Хон мукофоти бу йил бешинчи марта тақдим этилмоқда. Бошланғич 259 та лойиҳадан 21 таси саралаб олиниб, финал танловига қўйилди. Шулардан қуйидаги тўққизтаси танлов ғолиби бўлди:

ШАҲАР АТРОФ-МУҲИТИНИ ЯНГИЛАШГА ҚАРАТИЛГАН ЛОЙИҲАЛАР

Кайравонни борлигича сақлаш дастури (Тунис)

Сарой истироҳат боғлари дастури (Туркия)

Болалар маданият боғи (Миср)

Шарқий Вахдотни шакллантириш дастури (Иордания)

Кампонг Кали Чо-де (Индонезия)

ЯНГИ МЕЪМОРЧИЛИК ЙЎЛЛАРИНИ ЯРАТИШГА ҚАРАТИЛГАН ЛОЙИҲАЛАР

Тошдан қуриш тизими (Сурия)
Демир таътил манзилгоҳи (Туркия)

Панафрика ривожланиш илмгоҳи (Буркина Фасо)

Ишбилармонликни ривожлантириш илмгоҳи (Ҳиндистон).

(Оға Хон Жамғармасининг фаолиятига бағишланган мақолани газетанинг 4-саҳифасида ўқинг).

ҚИСМАТИМИЗ ТУТАШМАСИН

Бугунги кунда қўшни Тожикистон Республикаси ер юзининг қайноқ нуқталаридан бири бўлиб қолди. Бизнинг улар билан нафақат ҳудудларимиз, ҳатто ришталаримиз чамбарчас боғлиқ. У ерда юз бераётган ҳунрезликлар жаҳондаги барча тинчликсевар кишиларнинг қалбини ларзага солмоқда. Мухбиримиз П. Жозилов фуқаролар билан учрашиб, уларнинг шу ҳақдаги фикрларини қоғозга туширди.

Оруф АДИЗОВ,
Бухоро шаҳар сув хўжалиги қурувчи ирригатори:

— Қайси партиянинг мақсади эзгуроқ бўлишидан қатъий назар, одам-одамни ўлдириши кечириб бўлмайдиган гуноҳ. Айниқса диний ғоялар бундай ҳунрезликни кескин қоралайди. Биз илғор мафкура оламида яшаяпмиз. Агар истаса ҳар қандай можарони ҳам тинч йўл билан ҳал қилишга одамзотнинг ақли етади. Афсуски, Тожикистонда расмий давлат идоралари ҳокимиятдан маҳрум этилиб конституциявий тузум демократик ислоҳатлар имконияти хавф остида қолди. Бу эса уруш ҳаракатининг янада авж олишига, бегуноҳ фуқароларнинг қони тўкилишига сабаб бўлмоқда. Биздаги иғвогар ва ғаламислар ҳам шундай вазиятни юзага келтириши мумкин эди. Лекин минг шукрлар бўлсинким, Президентимизнинг қўллаётган одил сиёсати туфайли бошимиз узра осмонимиз тинч.

Мақсуд ХЎЖАЕВ,
Тошкент ҳуқуқшунослик техникумининг 1-босқич талабаси:

— Собиқ совет давлати парчаланиб кетгандан кейин иқтисодий алоқалар узилди ва мустақил республикалар ўртасидаги муносабатлар меъёри бузилди. Тожикистондаги ҳунук воқеаларнинг асл сабаби мана шу меъёрий бузилишлар бўлса ажаб эмас. Илғор иқтисодий билимларга эга бўлган раҳбар жучларгина мамлакатни бундай вазиятдан олиб чиқиши мумкин.

Бу билан мен ислом динига асосланган ҳокимиятнинг келажаги бўлмайди, демоқчи эмасман. Шарқдаги бир қанча давлатлар тараққиётнинг олдинги сафига тузумнинг худди ана шу йўли орқали эришганлар. Тожикистон халқининг ўз ички ишларини ўз хоҳишича ҳал этиши ва ўз тақдирини белгилашдан иборат суверен ҳуқуқи табиий ва даҳлсиздир. Шундай экан, бу йўл аввало халқнинг иродаси, уларнинг маънавий олами ва яна энг муҳими сиёсий-иқтисодий вазиятдан келиб чиқиб танланмоғи даркор.

Ҳозир ҳар қандай партиялар вакилларининг аралашувларига йўл қўймаслик ва республикадаги воқеаларга айрим гуруҳлар ёки уруғ-аймоқларнинг ўзаро хусусий можароси деб қарамаслик лозим. Тўғри, ислом фалсафаси худди бизнинг каби, тожикларнинг ҳам қон-қонига сингиб кетган. Лекин бугунги кунда мураккаб иқтисодий-сиёсий билимларга эга ҳокимиятдан ташқари бирорта ҳам гуруҳ ёки ташкилот республикадаги оғир вазиятни барқарорлаштиролмайди.

Алексей АЛЬДОХИН,
Олмаота шаҳридаги «Н» жанговор қисм лейтенанти.

— Биз ҳарбийлар бирор воқеани то кўз билан кўрмагунча хулоса чиқаришни ёқтирмаймиз. Тожикистон Республикасидаги воқеалар эса ҳар жойда ҳар хил ёритилаяпти. Чунки улар бўлаётган воқеага ўз манфаати нуқтаи назаридан ёндошмоқдалар. Масалан, Россия телевидениесининг ўтган куни «Вести» программаси орқали Тожикистонда бўлаётган воқеалар ҳақида ахборот берилдию, лекин бирорта ҳам ҳужжатли лавҳа кўрсатишмади. Сабаби — бўлаётган воқеани махсус рухсатсиз кинолентага тушириш тақиқланган эмиш. Аввало, ўзини ҳақ деб билан киши ҳеч қачон қилаётган ишининг ошкор бўлишидан чўчимайди. Шундай қилибдими, демак улар бошлаган ишнинг бирор хом жойи бор ёки воқеани тескари талқин қилиб уруш оловини авж олдираётганларни жиловлашмоқчи.

Президент Набиев истеъфо берди. Гап ғалаба ёки мағлубият ҳақида кетмаяпти. Эзгу қалбли кишиларнинг мақсади — инсониятни ўт-оловда қириш эмас, битта бўлса ҳам унинг жонини сақлаб қолиш. Менимча, Президент сиёсий ғалағовурга мана шу нуқтаи назар билан ёндошди. Халқнинг ҳоҳиш-иродаси билан ҳисоблашмай эришилган ҳокимият эртага ерпарчин бўлиши табиийдир.

Алексей ЦВЕТКОВ.
«Сатурн» тижорат фирмасининг директори.

— Мени ташвишлантираётган нарса — қариялар ва болаларнинг азият чекаётгани ва бегуноҳ фуқароларнинг қирилаётгани. Жанг қилаётган томонлар қайси партиянинг халққа кўпроқ фойдаси тегишини ўзлари ҳам билмаган ҳолда ими-жимида иш олиб боришаяпти. Буни ўрисчасига «сумкадаги иш» («портфельное дело») дейишади.

Туркистон ўлкалари башарият маърифатининг марказларидан бири бўлиб келган, дейишади. Биз ҳам бунга ишонамиз. Тожикистондаги ҳозирги воқеалар, у ерда юз бераётган бошбошдоқлик шошилинч чоралар кўришни талаб этади. МДҲнинг ички ва ташқи чегараларига тажовуз бўлаяпти. Буни тезда тўхтатиш бугунги куннинг энг долзарб муаммоларидан бири бўлиши керак.

ТЕХНИКА СОЗ БЎЛСА—МАШАҚҚАТ ОЗ БЎЛАР

Пахта халқимиз бойлиги, фаровонлигининг манбаи, деган гапларнинг мазмуни ўзгаргани йўқ. Пахта Ўзбекистонда етиштириладиган асосий экин бўлиб қолаверади. Чунки у мустақил давлатимизнинг жаҳон бозорига чиқарадиган асосий маҳсулотларидан бири, бинобарин валюта манбаидир. Шунинг учун ҳам Республика раҳбарияти ҳосилни йиғибтериб олишга алоҳида аҳамият беряпти. Вазирлар маҳкамаси бу йилги ҳосилни йиғиб-териб олишни уюшқоқлик билан ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилгани бежиз эмас. Қарорда ҳосилнинг 60 фоизини машиналарда териб олиш вазифа қилиб қўйилган.

Етиштирилган ҳосилнинг нобуд бўлишига йўл қўймай, вақтида йиғиштириб олиш учун нималар қилиш керак! Бу йилги шароит ва мавсумнинг хусусиятлари нимада! Терим техникасидан унумли фойдаланиш учун нималар қилиш керак! Ўзбекистон Миллий Ахборот агентлигининг мухбири шу мавзуда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик фанлари Академиясининг вице-президенти, академик, техника фанлари доктори Шукрулла Йўлдошев, Ўзбекистон Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий текшириш институтининг директори, академик, техника фанлари доктори Абдумуталиб Ҳожиев, техника фанлари номзодлари Юсуф Мансуров ўртоқлар билан суҳбатлашди.

— Бу йилги пахта йиғим-терими мавсумининг хусусиятлари нимадан иборат!

Ш. ЙЎЛДОШЕВ: Сирасини айтадиган бўлсак, табиий шароит туфайли бу йил ғўзанинг ривожи одатдагидан 10—15 кун кечикди. Пахтани қисқа муддатда териб олиш чоралари кўрилмаса, терим декабргача чўзилиши мумкин. Кузнинг қандай келишини эса худо билади. Шундай экан бу йил машиналар билан мумкин қадар кўпроқ пахтани териб олиш зарур.

Бу ишнинг яна бир «лекини» бор. Қишлоқ хўжалик техникасининг нархи жуда қимматлашиб кетди. Пахта териш машиналари республикамизнинг ўзида ишлаб чиқарилса ҳам, хўжаликларнинг имкониятлари чеклангани сабабли, уларни харид қилиш камайди ёки умуман сотиб олинмаяпти. Бинобарин, мавжуд техникани созлаб қўйиш ва ундан унумли фойдаланиш энг зарур вазифа бўлиб қоляпти.

Республикамиз хўжаликларида 32 мингтага яқин пахта териш машинаси бор. Бу жуда катта куч. 1991 йилги терим мавсумида Наманган, Жиззах, Сирдарё ва Тошкент вилоятларида пахта териш машиналаридан фойдаланишда энг юқори кўрсаткичларга эришилганини ҳамма билади. Мен сизга айтсам, шу вилоятларда мавжуд терим машиналарининг 93,3—96,1 фоизи теримда қатнашди. Ҳар бир машинада ўртача 126 тонна пахта терилди. Республика бўйича эса ўтган йили теримда 26894 та машина ишлади, яъни 85,05 фоизи теримда қатнашди. Ҳар бир машина билан ўртача 85 тонна пахта терилди. Мана шунинг ўзи машина теримида имкониятлардан ҳали тўла фойдаланилмаётганини кўрсатади.

— Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамасининг қарорида терим машиналарини икки сменада ишлатиш учун механик-ҳайдовчиларни тайинлаб қўйиш зарурлиги айтилган. Машиналарнинг унумли ишлатилиши биринчи навбатда механик-ҳайдовчиларга, уларнинг тажрибасига боғлиқ бўлса керак...

А. ҲОЖИЕВ: Албатта, механик ҳайдовчиларга кўп нарса боғлиқ. Ўзбекистон Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий тадқиқот институтининг олимлари кейинги йилларда бевосита механик-ҳайдовчилар билан алоқа ўрнатиб, терим машиналари унумдорлигини оширишда уларга амалий ёрдам бермоқдалар. Чунончи, механик-ҳайдовчилар билан семинарлар ўтказиб, машиналарни мавсумга тахт қилишдаги илғор тажрибалар ўргатилмоқда. Бундан ташқари механикҳайдовчилар учун пахта териш машиналарини мавсумга тайёрлаш, улардан самарали фойдаланиш хусусида тавсиялар тайёрлаб, колхозлар ва совхозларга юбордик.

Ш. Й. Бу йилги шароитда ғўза нотекис ўсганлигини ҳисобга олиб, кўсакларнинг 50—55 фоизи очилгандан сўнг биринчи теримни бошлаб юбориш мумкин. Шуни назарда тутиб, шпиндель барабанлари оралиғини 26—28 миллиметр қилиб ўрнатиш тавсия этилади.

Ю. Мансуров: Машиналардан унумли фойдаланишда дефолиациянинг аҳамияти катта, бироқ айрим хўжаликларда дефолиация муддатларини кечиктириб юборишади. Натижада ғўза барги яхши тўкилмайди. Механик-ҳайдовчилар қанчалик ҳаракат қилишмасин, шпинделлар ифлосланиб, суръат пасайиб кетади ва кўп миқдордаги пахта ерга тўкилади. Шунинг учун дефолиация муддатлари, дефолиант ва уни қўлланиш усулига алоҳида эътибор бериш керак. Шундай қилиш лозимки, биринчи машина терими бошлангунга қадар ғўза баргининг 75—80 фоизи тўкилиб бўлсин.

— Вазирлар маҳкамасининг теримга тайёргарлик ва уни ўтказиш тўғрисидаги қарорида механик ҳайдовчиларга улар терган ҳар тонна пахта учун камида 100 сўм ҳақ тўлаш белгилаб қўйилган.

Ш.Й: икки қаторли машинада терилган ҳар тонна пахта учун камида 100 сўм. Аммо бу биринчи теримга тааллуқли гап. Иккинчи ва айниқса учинчи теримда машинанинг иш унуми 2—2,5 баравар камаяди. Шуни ҳисобга олиб, кейинги теримларда ҳақ тўлашни хўжаликларнинг ўзлари имкониятларидан келиб чиқиб ҳал қилишлари керак.

А. Ҳ.: колхоз ва совхозларда ХНП—1,8 маркали терим машиналари кўп. Булар тўкилган пахтани ҳам териб оладиган мослама билан жиҳозланган, лекин амалда бу мосламалар деярли ишлатилмайди, чунки механизатор бундан манфаатдор эмас. Мослама бир гектар ердан қўшимча равишда 100-200 килограмм пахтани териб олиши мумкин. Агар шунча пахта қўлда терилса, теримчига камида 200—400 сўм ҳақ тўланади. Шу иш ҳақининг ярми механизаторга берилса — мослама билан терилган пахтанинг ҳар бир килограмми учун механизаторга бир сўмдан иш ҳақи тўланса, унинг моддий манфаатдорлиги ошади, мосламаларни сўзсиз ишлатади.

1990—91 йилларда пахта йиғим-терими даврида Жиззах вилоятининг Мирзачўл районидаги С. Сегизбоев номли давлат хўжалигида машина теримида пахтанинг ерга тўкилишини камайтириш мақсадида механик ҳайдовчиларга шу мосламалар ёрдамида терилган пахтага 3—4 баравар кўп ҳақ тўланди.

Бундан ташқари механик ҳайдовчи ишининг сифатини ҳам эътиборга олиши керак. Машинасини яхши созлаган ва уни ҳар куни текшириб қараб турган механик ҳайдовчи рағбатлантирилиши лозим. Бу хусусда илғор хўжаликларнинг тажрибасини келтириб ўтамиз. Пахта машинада терилгандан сўнг маълум майдондаги ерга тўкилган пахта қўлда териб олиниб, ундаги чигитлар санаб кўрилади. Махсус жадвалга қараб бир гектар ерга қанча пахта тўкилганини ҳисоблаб чиқиш мумкин. Машинасини яхши созлаган механик-ҳайдовчига ишининг сифатига, яъни ерга пахта қанча кам тўкилганига қараб кўпроқ ҳақ тўлаш мумкин.

Ш.Й : Мен яна бир нарсани алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Пахта кеч етилаётганини, ғўзанинг ривожидаги ҳар хилликни ҳисобга олиб, бу йил кўрак чувиш машиналарини ҳам мавсумга тўла тахт қилиб қўйиш керак. Ҳар ҳолда техника ҳамиша соз бўлса, машаққат оз бўлади, хирмонга барака киради.

Суҳбатдош: Ҳ. ИБРОҲИМОВ, ЎзА мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН—ИНДОНЕЗИЯ АЛОҚАЛАРИ КЕНГАЙМОҚДА

Шу йил 16 сентябрь куни Индонезия Республикасининг Ўзбекистондаги биринчи элчиси Январ Марах Жани жаноби олийлари Президент Ислом Каримов жаноби олийларига ишонч ёрлиғи топшириш чоғида Ўзбекистон ва Индонезия ўртасида турли соҳаларда ҳамкорликнинг ўсиб бораётгани ҳамда мустаҳкамланаётгани таъкидланди. Энг яхши тилаклар ва табриклар изҳор қилинди. Шундай ажойиб имкониятдан фойдаланиб Январ Марах Жани Президент Ислом Каримов жаноби олийларини Ўзбекистон Мустақиллигининг бир йиллиги байрами билан яна бир бор табриклади.

* * *

«ПТ. Прима Комексиндо» фирмаси Ўзбекистон Президенти И. А. Каримов ва Индонезия Президенти Сухарто жаноби олийларига мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантириш йўлида донолик билан иш юритаётганликлари учун миннатдорчилик билдиради.

«ПТ. Прима Комексиндо» фирмаси

PRIMA COMEXINDO

«ПТ. ПРИМА КОМЕКСИНДО» ФИРМАСИ

Индонезия Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Январ Марах Жани жаноби олийларини Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов жаноби олийларига 1992 йил 16 сентябрь куни ишонч ёрлиғи топширганлиги муносабати билан табриклайди.

Бу Индонезия ва Ўзбекистон ўртасидаги дўстлик алоқаларининг мустаҳкамланиши рамзидир.

ЯШИЛ БОЙЛИК

УНИНГ МУҲОФАЗАСИ ИШОНЧЛИ ҚЎЛЛАРДА

Ўрмон республикамизнинг асосий бойликларидан ҳисобланади.

Ўрмонзорлар — турли-туман мевалар макони. Бу ерда ёнғоқ, хандон писта, бодом, олча, анор, наъматак, дўлана каби сархил неъматлар етиштириладики, булар билан халқимиз дастурхони тўкин-сочиндир.

Ўрмонзорлар — саломатлик хазинаси, бир гектари йилига 10—20 тонна кислород ажратиб, 5—10 тонна ис газини ютади. Атроф-муҳитни радиактив чанглардан тозалайди. Табобатдаги дори-дармонларнинг 40 фоизидан зиёди ўсимликлардан олинади. Булардан ташқари, ўрмонлар тупроқни емирилишдан асрашда, ерда нам тўплаш ва уни сақлашда муҳим аҳамият касб этади.

Республикамиз ўрмончилари фойдали майдонларни кенгайтириш, мавжуд ўрмонзорларни қўриқлаш, ёнғин чиқишининг олдини олиш юзасидан қатор тадбирларни амалга оширмоқдалар. Масалан, шу йилнинг саккиз ойи мобайнида 10323 гектар ўрмонзор, жумладан 250 гектар тераказор ва 910 гектар майдонда боғ барпо этилди. Қумлик минтақалардаги жамоа ва давлат хўжаликларида 2370 гектар ерга саксовул уруғи сепилди. 1175 гектар майдонга эса иҳота қаламчалари экилди. 20.50 гектар боғ ва токзорлардан қарийб 2200 тонна мева ҳамда узум етиштириб олиниб, давлатга топширилди. 1320 гектар майдонга экилган бошоқли экинлардан ҳам юқори ҳосил етиштирилди.

Ўрмончиларимиз доривор ўсимликлар ва мевалар етиштириш борасида ҳам муайян ишларни рўёбга чиқармоқдалар. Хўжаликларда бугунга қадар 230 тонна шифобахш неъмат тайёрланди. Бу ютуққа, айниқса, Бурчмулла, Оҳангарон, Узун ва Китоб ўрмон хўжаликлари ходимлари муносиб ҳисса қўшдилар.

Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича 8 ойлик режа 254 фоиз бажарилди. Бошқача айтганда, 6 миллион 560 минг сўмлик ўрнига 9 миллион 840 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Андижон ўрмон хўжалигида дала ҳовлиларга атаб тўқима стул-столлар, қушлар учун қафас ҳамда тўқима саватлар тайёрлаш йўлга қўйилди. «Оҳангарон» ва Абу Али ибн Сино номли давлат хўжаликларида ангор эчкилари жунидан хотин-қизлар рўмоли ва шарф ишлаб чиқарадиган цехлар ташкил этилди. Уй-жой қуриш, аҳолига пуллик хизмат кўрсатиш соҳалари бўйича белгиланган топшириқлар ҳам ошириб уддаланди. Ҳозирги кунда хўжаликларимизда 2000 дан зиёд бригада оила пудрати асосида иш юритмоқда. Қўқон, Наманган, Оҳангарон, Қоракўл, Узун ўрмон хўжаликларида ушбу мақбул усул шарофати туфайли юқори кўрсаткичларга эришилмоқда.

Ишлаб чиқаришни ривожлантиришда илмий-текшириш ва лойиҳалаш институтларининг хизматлари катта. Ўрмон хўжалиги институтининг олимлари шу йилнинг ўзида 6 та илмий тавсия ва 2 та янги техникани ишлаб чиқаришга татбиқ қилдилар. Бироқ бу соҳада ҳали ечимини кутаётган муаммолар талайгина.

Олимларимиз арчазорларни тиклаш, Орол денгизи атрофини иҳотазорлаштиришга оид илғор технологияларни ишлаб чиқишларини, ўрмон мевалари, айниқса, саксовул уруғини йиғадиган машиналарни тезроқ яратиб беришларини истардик. Улар ўзларининг тавсияномалари, янги техника ва лойиҳаларидан хўжаликларда қай даражада фойдаланилаётганликлари устидан муаллифлик назоратларини кучайтирсалар, мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Табиат маҳсули — нодир ўсимликлар ва ҳайвонот дунёсини сақлаб қолиш, уларни кўпайтиришда қўриқхоналарнинг ҳиссаси беқиёс. Ҳозир уларнинг жами майдони 125 минг гектардан ортиқ. Бу жойларда бурама шохли тоғ эчкиси, Бухоро ёввойи қўйи, қизил бўри, Тянь-Шань қўнғир ва оқ тирноқли айиқлари, оқ турна, қора лайлак, бургут кўз қорачиғидек асралмоқда. Анзур пиёзи, сунбул, хурмо, қизил ва тарғил лола, анор ва бошқа ўсимликлар ва мевали дарахтларни кўпайтиришга алоҳида эътибор берилмоқда.

Келгусида қатор хўжаликларда доривор ва мевали ўсимликларни қайта ишлайдиган ва қадоқлайдиган цехлар, кичик ҳамда қўшма корхоналар ташкил этилади. Наъматак, ялпиз, чизғаноқ майдонлари кўпайтирилади, деҳқончилик маданияти оширилади. Ишлаб чиқариш кўрсаткичларини яхшилаш ҳисобига хўжаликларнинг моддий-техника базаси мустаҳкамланади, меҳнаткашлар учун қулай шароитлар яратилади. Кўп болали оилалар, уруш ва меҳнат фахрийларини ижтимоий муҳофаза қилишга кўпроқ маблағ ажратилади.

Ўрмон хўжалиги ишлаб чиқаришини ривожлантиришда, албатта, кадрлар алоҳида ўрин тутади. Бироқ хўжаликларда бу масала тўла ҳал этилган деб бўлмайди. Мутахассисларимизнинг атиги 174 нафари олий маълумотлики, бу ҳол кадрлар тайёрлаш, уларнинг малакасини ошириш борасида ҳали кўп иш қилинишини талаб этади. Шу жиҳатдан олганда, Тошкент деҳқончилик дорилфунуни ва ўрмон хўжалиги мутахассислари ва раҳбарлари малакасини ошириш институти жамоаларидан умидимиз катта. Бу йил Тошкент фармацевтика институтида агроэкология факультети очилди. Бу ерда асосан доривор ўсимликлар деҳқончилиги ва экология бўйича мутахассислар тайёрланади.

Ўрмончиларимиз бундан буён ҳам бутун билим ва тажрибасини Ўзбекистон Республикаси мустақиллигини мустаҳкамлашга, аҳоли турмуш даражасини оширишга сарфлайдилар.

А. ХОНАЗАРОВ,
Ўзбекистон Республикаси Ўрмон давлат комитетининг раиси.

Ҳайриятки, орамизда ёмонлардан кўра яхшилар кўпроқ. Бўлмаса, ҳозирги экологик вазият мураккаблашган бир пайтда билмадик, ҳолимиз не кечарди. Боболар айтмишки, «Эртага қиёмат бўлади, деган кун ҳам кўчат ўтқаз». Бу ўгитни унутмаганлар орамизда ҳали кўпчиликни ташкил этади.

СУРАТЛАРДА: Хўжакент ўрмон хўжалигида 40 йилдан ортиқ ишлаган меҳнат ветерани Р. Мирвафоев янги ўтқазилган Тянь-Шань арчаларини кўздан кечирмоқда; Олтин кузнинг олтин меваси.

И. ПОРТНОВ олган суратлар.

• *Тикланаётган қадриятларимиз*

ПАЙҒАМБАР ЁШИ

ЕКИ ЯХШИ БИЛАН ЮРДИМ — ЕТДИМ МУРОДГА

Имон-эътиқодли ҳар бир мусулмон бу фоний дунёда Пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссаломнинг муборак ёшларига етиш орзуманди бўлади. Олтмиш уч ёшга етган ҳар бир мўмин мусулмон ҳақ — Таоллога шукроналар айтиб, пайғамбаримиз руҳи покларига хайри-эҳсон қилади, дастурхон ёзиб бева-бечораларга, юртдошларига ош тортади. Қалби покланади, руҳи ҳурлик топади.

Биз эса «улуғ оғаларимиз»га тақлидан 50—60—70 ёшларни нишонлаб, минг йиллик тарих ва анъанага эга бўлган пайғамбар ёшини ёдга олишни тамомила унутиб қўйдик. Саналарни нишонлашда етим-есирлар, бева-бечораларга хайри-эҳсон қилишдан биллур қандилларга тўлдирилган, оқ-қизил шаробларни уриштириб ваъзхонлик қилишни, кайфу сафони афзал кўрдик.

Хайриятки, истиқлол адашган дарёларни азалий ўзанига солди. Қуваликлар яқинда катта тантана билан машҳур деҳқон, ажойиб ташкилотчи Мўсажон ака Шербўтаевнинг пайғамбар ёшига етганлигини шариат мақомларини жойига қўйиб нишонлашди. Боди саҳарда, бамдод намозидан сўнг водийдаги улуғ дин пешволари, хожи-акбарлар ҳамроҳлигида ҳатми-қуръон ўқилди. Тушлик пайтида эса юртдошларга, етим-есирлар, бева-бечораларга ош берилди. Водийда дин пешволарининг устоз саркори, бир асрлик умр йўлини босиб ўтганига қарамай тийрак ақл соҳиби Абдуллаҳожи Маҳсум Мўсажон акани муборак ёши билан муборакбод этди.

Мусажон Шербўтаевни нафақат водийликлар, балки жумҳуриятимиз халқи ажойиб ташкилотчи, давр руҳини тез илғаб оладиган раҳбар, меҳрибон маслаҳатгўй сифатида яхши билишади. Ўн уч ёшида кетмонни елкага олган бўлса, ўттизида йирик хўжаликка раҳбар, қирқида эса бутун бошли районга етакчилик қилган Мўсажон ака совет тузуми гуллаб-яшнаган даврида комфирқанинг барча номенклатураларидан ўтганига, СССР Олий Советининг икки чақириқ ноиби бўлишига, қўш Ленин ордени соҳиби эканлигига қарамай, таомилга кирган 50—60 йиллик юбилейларини нишонлаган эмас. Ўзи ҳам хоҳламаган, ғанимлар ҳам имкон бермаган. 50 ёши арафасида Москва ва Тошкентдан ташланган «обрўли комиссия» Шербўтаев ишини ипидан игнасигача текшириш билан овора эди, 60 ёши нишонланадиган кезларда эса манқурт Гдляннинг терговчилари гоҳ Фарғона, Наманганга, гоҳ Тошкенту Андижонга чорлаб уни кунлаб оқшомдан тонггача сўроқ қилиш, тавба-тазарру қилдириш билан банд эдилар. Чунки унга «Рашидовнинг эркатойи», «Шамсиддиновнинг шогирди», «Қува мафиясининг бошлиғи» деган ёрлиқлар чирмаб ташланганди...

Хайрият, қора булутлар тарқаб, ҳурлик, озодлик, тонги отди...

Мўсажон аканинг эл суйган, қадрлаган хислатлари ҳақида сўзлаб тугатолмаймиз. Лекин элга камарбаста бўлиб, хизматга бел боғлаган давридан Пайғамбар ёшигача бир хислати собит турибди: давр дардини ҳаёт оқимини, кундалик турмуш тарзини тез илғаб олади. Бундан икки йил аввал Қува қирликларидаги унумсиз ерларда 300 гектар боғ ташкил этилди. Ўтган йили эса янги боғлар сарҳади 500 гектарга етди. «Халқ сўзи» эндигина атак-чечак қилиб, эл оғзига тушаётган кезларда 22 гектар боғ Мўсажон аканинг ташаббуси билан «Халқ сўзи» боғи деб атала бошлади.

Мўсажон ака уруш мажруҳ этиб кетган болалигини, фронтдан қайтмаган икки тоғасию, бир қориндан талашиб чиққан жигари акасини кўп эслайди.

Жанг майдони билан фронт ортининг бор-йўқ фарқи шу эдики, бу ерларда тепангдан ўқ учмасди, холос. Заҳматкаш аёллар фронтдаги эрларидан кам жабр тортишмасди. Уч-тўрт норма иш бажариб, ранги бузилган бир коса «сув» — атала илинжида ой ботмасдан далага йўл олган, хотин-қизларни, раҳматли онасини ўйлайди.

Мўсажон ака билан бир галги суҳбат кимларнинг армони кучли деган саволга бориб қолди.

— Кимларни бўларди, аёлларни, онажонларимизни-да, — деганди ўшанда. Уруш даври аёллари армонининг чеки бўлмай ўтди. Кейинги тикланиш, ривожланиш йилларида эса фақат ишлаб чиқариш билан уларнинг қўл-оёқларини чандиб боғлаб ташладик. Оила, рўзғор, бола тарбияси, қўл кучи ҳоким бўлган — дала юмушлари... Ажаб эмаски, эндигина тетапоя одим отаётган, мустақиллик шарофати ила ўзбек аёли, айниқса қишлоқ аёли ўз оромини топа олса.,

Онаси умрининг сўнгги кунларигача икки укаси, ўғлини кутиб яшаганини эсласа, Мўсажон аканинг юраги «оқиб» кетаётгандай бўлаверади.

Қора кунлар ўтди-кетди. Чекингга тушса чекчайма, деб тасалли беради у ўзига. Ахир, ҳар доим биз ўша кунларни кўрдик, дея атрофингдагиларга писанда қилавериш яхши эмасда. Пешонага рўзи-азалда битилган экан, Оллоҳнинг амри шу бўлгач, наилож. Бу эслаш — ўзини-ўзи огоҳлантиришдир. Қора кунингни унутма. Уни элга қўшиб, дала юмушларининг бирор корига ярайди, дея етаклаб чиққан пиру султони Рўзимат ота Бозорқуловнинг бир гапини ёдидан чиқармайди: ўғлим, эски чориқни айвон саҳнига илиб қўйиш керак. Токи мартабанг улуғ бўлиб кетганда ҳам, уйга кириб-чиқиб турганингда ўша пешонангга урилиб, ўтимишингни эслатиб турсин.

Тақдирлар... Мозий ҳикоячилари, келажагинг сени ҳаёт қандай инсонлар билан учраштиришига боғлиқ, деб бежиз айтишмаган экан. Мўсажон ака ана шундай, ҳар бир сўзи пурҳикмат, водийнинг донишманд одамлари билан меҳнат қилиш бахтига эга бўлди. Ана шу кишилар феъл-атворидаги ажойиб инсоний фазилатларидан андоза олишга ҳаракат қилди. Одамлар билан гаплашишни, кўнглига йўл топишни, одамларга умидворлик бахш этишни ўрганди. Фахриддин ота Шамсиддиновни тез-тез ёдга олади...

Эсида... райком биринчи котиблигига янги сайланган кезлари эди, чамаси. Унгача жамоа хўжалиги раислигида ишлаб юрган чоғларида ҳам вилоятнинг каттаси билан иш юзасидан тез-тез дийдорлашиб турарди. Бюро мажлиси тугаб, барча тарқалаётганди. Фахриддин ота одатича, қани, бюро аъзолари билан бир пиёла чанқовбости қилайлик, демади. Тўсатдан: «Мўсажон, иккимиз бир пиёладан ҳолироқ хонада чой ичсак», деб қолди.

Мўсажон ака ҳайратга тушди. Демак, қаердадир хато қилибман.

Фахриддин ота ўша хатони ўзи тузатди. Мўсажон акага тийрак кўзлари билан қараб деди:

— Бугун ким бўлиб ишлаяпсиз?

— Райком котиби.

— Кеча ким эдингиз?

Котиб ҳижолат тортиб деди:

— Колхоз раиси эдим. Узр, Фахриддин ака, озгина қизишиб...

— Овозингизни кўтаришга ҳеч шошманг, ука. Бу ҳаракат билан бир нимага эришаман десангиз, адашасиз.

Отанинг ўша гаплари бир умр сабоқ бўлди. Одамларни эҳтиётлашни, авайлашни ўрганди.

Умуман олганда, Фахриддин Шамсиддинов Фарғонанинг пешонасини ярақлатган раҳбар эди. Адашмаса, 1949 йил. Хўжалик тепасидан оқиб ўтувчи Жанубий Фарғона канали сув тошқини сабаб ўзанидан чиқиб кетди. Усмон Юсупов топшириғи билан келган Фахриддин ота (ўшанда сув хўжалиги вазири эди) канал ёқасига чодир тикиб, тез кунда фалокатни бартараф этишга бош бўлганди.

Бир пайтлар гиёҳ кўкармайдиган, ҳарбийларнинг ўқув машғулот майдони бўлган кенгликда хўжалик ишлари билан танишиб турган вилоятнинг оқсоқоли тўсатдан:

— Мўсажон, шу ерга бирон нима эксак кўкарармикин? —деб қолди.

— Нега кўкармасин? — саволга савол билан деди Мўсажон ака. — Қараб туринг-а, шу ерни бир боғ қилайликки, сизнинг номингизда бўлсин.

Фахриддин ака, албатта, эътироз билдирди. Бироқ Мўсажон ака (ўшанда, баҳорнинг ўрталари эди) шундоқ уйи ёнидаги янги экилган ниҳолларидан икки донасини суғуртириб келтирди.

— Буни экамиз-у, аммо кўкармаса, кулги бўламиз-да, Мусабой. — Бу ерларда сув йўқ, — деди Фахриддин ака. — Чуқур кавланган ўрага ниҳолларни ўзи туширди. Сўнг атрофдан бир ҳовуч қўй қийларини йиғиштириб келади-да, лой тупроққа аралаштириб ниҳолнинг қирқилган жойларига босди. — Ана энди кўкаради, — деди ишонч билан.

Портлаб-портламай қолган мингдан зиёд ўқув гранаталари йиғиштирилиб, тозаланган ўша жойда энди катта боғ мудом шовуллаб туради. Бу ерда пишиб етилган ширин-шакар мевалардан кўпчилик баҳраманд.

Хуллас, ажойиб инсон эди. Битта шеърий сатрни кўп такрорлардилар:

Ўтма номард кўпригидан, сой
сени оқизса ҳам,
Чекма номард тарёкин, номард
сени ўлдирса ҳам.

Тақдир ажойиб кишилар билан учраштирди. Фахриддин Шамсиддинов, Бузрукхўжа ота Усмонхўжаев, Ҳоринбой Эрматов, Зикриёхон Ғаниев, Қўзибой Рўзиев... Вилоят ишлаб чиқаришининг фахри эди, булар. Мўсажон ака улар билан шунчаки ҳамсуҳбат, таниш бўлибгина қолмади. Ўтган шунча умри давомида ана шу ҳизир назар қилган зотларнинг феъл-атворидаги ажойиб инсоний фазилатлар зора ўзига юқиб қолса деб ҳаракат қилди. Уларга ҳавас билан эргашди.

Бир галги суҳбатда Ўзбекистоннинг қадрли фарзанди Шароф Рашидов ҳақида хотираларини айтиб берганди. Шароф Рашидовдек олижаноб, истеъдодли халқ отаси ўзбек миллатининг пешонасига илоҳим қайта битсин, деб таъкидлаганди. Қаерга қадам ранжида қилмасин, халқнинг корига ярайдиган бирон-бир бино қад кўтарарди, — деб эслайди у киши ҳақида. — Ихтисослашган «Анор» давлат хўжалиги вилоят сув таъминотига баракали кўмак бериб турган Каркидон сув омбори, водийнинг кўп қисмини дон ва ун маҳсулотлари билан таъминлайдиган ғалла маҳсулотлари комбинати, мебель комбинати, турли хил улкан савдо, хизмати кўрсатиш бинолари Мўсажон Шербўтаев котиблик даврида, бевосита Шароф Рашидовнинг ташаббуси билан пайдо бўлганди. Бир галги суҳбат чоғида Шароф ака:

— Мўсажон, пахта—нима бу? — деб қолди.

— Пахта бу — оқ олтин, бойлигимиз, —деди Мўсажон.

— Тўғри, бироқ пахта дўзах ҳам, — деди Шароф ака.

Кейинчалик у кишининг гапларига тўла тушунмаганини билди. Шароф Рашидов пахта нечоғлик заҳмат билан етиштирилиши, бу жараёнда одамлар қанчадан-қанча зарур-нозарур химикатлар гирдобида сузишини шаъма қилиб ўтган экан.

Эл назарига тушган Мўсажон акадан доимо бирор бир янгиликни, ташаббусни илғаб оламиз. Айниқса, жумҳуриятимиздаги янгиликлар, покланиш, мустақиллик садолари унинг фаолиятида, ҳаётида акс садо бераётгандек.

У Президентимиз билан бирга мусулмонликнинг олий фарзи — муборак Хаж сафарида бўлди. Каъбатуллоҳни тавоф этди. Ўша кунларни мамнуният, кўзда ёш билан эслайди. У ҳамон сафда, эл хизматида. Бугун Тошкентда айтилган қутлуғ режалар эртага Қуванинг Бекат қишлоғида ҳақиқатга айланади.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

БУ КУНЛАР—ЭЗГУ КУНЛАР

19—21 сентябрда Тошкентда Халқаро ҳуқуқ ва бизнес масалаларига бағишланган биринчи Ўзбек-Америка симпозиуми бўлиб ўтади. Унда америкалик халқаро ҳуқуқшунос «Ист-Вест Инновэйшнз» корпорациясининг раҳбари Таҳминахоним Равшани ҳам қатнашмоқда. Мухбиримиз у билан Ўзбекистон ҳаётидан олган таассуротлари ва Америка ишбилармонлари фаолияти ҳақида суҳбатлашди.

— Муҳтарама Таҳминахоним, ўзбек тупроғига қўйган қадамингиз қутлуғ бўлсин. Авваламбор биз билан суҳбатлашишга вақт ажратганингиз учун миннатдорчилик билдирамиз. Америкадай маданият ва иқтисодда бемисл тараққиётга эришган мамлакатнинг фуқароси сифатида Ўзбекистон ҳаёти ҳақида қандай тасаввурга эга бўлдингиз?

— Мен аслида Эронда туғилиб ўсганман. Диним ва эътиқодим ўзбек халқига жуда яқин. Чунки мусулмон қизиман. Авваламбор ўзбек халқини мустақиллик байрамининг бир йиллиги билан чин юрагимдан муборакбод этаман. Мен Америкада уйимда ўтириб бу ерда Мустақиллик майдонида ўтказилган байрам тантаналарини ойнаи жаҳон орқали томоша қилдим. Ўша куни бу майдонга йиғилган ҳаяжон бутун дунёга тарқалди. Ўзбек халқининг қувончига шерик бўлиб, уларнинг бахтидан ҳаяжонга тушдим. Бундан икки йил олдин ҳам Ўзбекистонга ташриф буюрган эдим. Ўшанда ўзбек халқи ва ҳукумати билан ҳамкорлик қилиш иштиёқи уйғонган эди. Бугунги кунга келиб ҳамкорлигимиз анча илдиз отди. Ўзбекистон ўз мустақиллигини мустаҳкамлаш учун жуда катта имкониятларга эга. Президент томонидан олиб борилаётган ташқи сиёсат бу имкониятларни ишга солишга кўмаклашмоқда. Мен келгусида Ўзбекистоннинг ривожланган давлатлар қаторидан ўрин олишига ишонаман. Ўзбекистонга жаҳон бозорига эмин-эркин йўл олишга бел боғлаётган, ҳозирги кунда савдо-сотиқни ташкил этиш усулларини мукаммал ўрганган, ҳамкорликдан қочмайдиган ишбилармонлар жуда-жуда зарур. Ўзбек халқи азал-азалдан энг маданиятли, савдо-сотиқда билимдон, ривожланган мамлакатнинг хўжайини бўлиб келган.

Биз икки йилдирки Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши иқтисодий ислоҳот, бюджет сиёсати ва маҳаллий ўзини-ўзи бошқариш комитети билан ҳамкорлик қилиб келамиз. Айни пайтда жумҳуриятингизда иқтисодни ислоҳ қилиш, янги қонунлар лойиҳаларини тайёрлашга кўмаклашмоқдамиз.

— Таҳминахоним, она юртимизнинг истиқболини хориждаги оқкўнгил кишилар хоҳлабгина қолмай, қўлдан келганча ёрдам бермоқдалар. Биз буни ҳар қадамда ҳис қилиб турибмиз. Шундай бўлса-да, ўзимиздаги муаммоларни ўзимиз ҳал қилишимиз лозим. Сиз бошчилик қилаётган компания ўзбек халқига қандай кўмаклар бермоқда. Компаниянгизнинг Ўзбекистондаги фаолияти ҳақида гапириб беринг.

— Мен бошчилик қилаётган «Ист-Вест Инновэйшнз» хусусий юридик компания Американинг Лос-Анжелес шаҳрида жойлашган. Нью-Йорк, Пото, Тошкент, Москва шаҳарларида филиалларимиз мавжуд. Асосан ҳуқуқий фирмалар, компаниялар, агентликлар, ҳукумат ташкилотлари ва шунингдек, тижорат ва жамоат ташкилотлари билан ҳар хил лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва тадбиқ қилишда ҳамкормиз. Ишлаб чиқаришда ва қишлоқ хўжалигида қонун лойиҳаларини ишлаб чиқиш бизнинг вазифамизга киради. Айни пайтда фаолиятимизни Россия ва Ўзбекистонда кенг йўлга қўйдик. Ўрта Осиёнинг бошқа республикалари билан ҳам алоқа ўрнатиш истагимиз бор. Айни кунда мақсадимиз Ўзбекистон Адлия вазирлиги билан ҳамкорлик қилиб, тайёрланаётган қонун лойиҳаларини ишлаб чиқишда қатнашиш ва маблағ билан таъминлашдир. Америкада Ўзбекистон учун юридик кадрлар тайёрлаб бериш, уларнинг малакасини ошириш, уларга кетадиган ҳамма маблағни ўз ҳисобимиздан тўлашни вазифа қилиб қўйдик. Агар Ўзбекистон ҳукумати билан келишиб олсак, 50 йилга катта миқдорда кредит берамиз: Ёки бўлмаса бу кредитга кам фоиз тўлашга шартлашамиз.

Сузларга маълумки, бизда компьютер тезкор ҳисоблаш машиналари оддий ёрдамчи воситага айланди. Хом ашёдан тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқаришнинг мураккаб технологиялари ҳам мавжуд. Агар имконияти бўлса, ишлаб чиқариш жараёнида ҳам ҳамқадам бўлиш режамиз бор. Биз пахтадан тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқаришни амалга оширадиган завод технологияларини бу ерда қуриб берамиз ва сизларга катта муаммо ечимини топишда кўмаклашамиз.

— Мен америкалик аёл билан биринча марта суҳбатлашаяпман. Сизнинг ниҳоятда маданиятли ва хушмуомала эканлигингизга тан бердим. Ким билан суҳбатлашманг, очиқ чеҳра, табассумингиз ҳаммани мафтун этади. Бу яхши турмушнинг олий фазилати бўлса керак. Энди озгина Америка ҳаёти тўғрисида гапириб берсангиз.

— Ташаккур, нима ҳам дейишим мумкин. Американинг ҳаёти ҳам биз учун оддий туюлади. Сизларнинг ҳаётингиз билан таққослайдиган бўлсак, жумҳуриятингизда собиқ Иттифоқ иқтисодига хос бўлган салбий хусусиятлар: бошқарувнинг ўта даражада марказлашуви, хусусий ишлаб чиқаришнинг олдида турган тўсиқлар, фан-техникадаги қолоқликлар энди туб илдизлари билан қўпориб ташланмоқда. Албатта, узоқ йиллар қилинмаган ишларни қисқа фурсатда амалга ошириш қийин.

Америкада ҳам бир вақтлар иқтисодий инқирозлар бўлиб турган. Аммо ўз вақтида жорий қилинган тадбирлар, муаммоларнинг дадил ва аниқ ечимларини ҳаётга татбиқ қилиш аҳволни ўнглаб олишга ёрдам берган. Айниқса, хусусий ишлаб чиқариш ва савдо-сотиқ йўлидаги барча тўсиқлар йўқ қилинган. Бизнинг мамлакатда сармоянинг 80 фоизи хусусий ишлаб чиқариш асосида бўлади. Солиқ сиёсати ҳам изга туширилган, ҳеч қачон хом режа тузилмайди. Энг муҳими, қонунлар ва тадбирлар ижроси кўнгилдагидек.

— Айни пайтда жумҳуриятимизда кўплаб халқаро тадбирлар ўтказиляпти. Бугун Тошкент шаҳрида ўтказиладиган биринчи Ўзбек—Америка халқаро конференцияси жамоатчилик диққатида турибди. Сиз бу конференцияда маъруза қилар экансиз.

— Менинг Ўзбекистонга ташриф буюришимдан асосий мақсад ҳам Халқаро ҳуқуқ ва бизнес масалаларига бағишланган биринчи Ўзбек — Америка конференциясида қатнашиш эди. Бу анжуманга Америка ва Европадан 20 дан ортиқ вакиллар қатнашмоқда. Унда асосан Ўзбекистон ҳаётига иқтисодий тажрибаларни сингдириш йўллари ва инсон ҳуқуқлари тўғрисида сўз юритилади. Мен бундай халқаро анжуманда қатнашиб Ўзбекистон ҳаётига ижобий ўзгаришлар киритишга озгина кўмаклашаётганимдан фахрланаман. Бу халқаро фикрлашув анжуманига Ўзбекистон Фанлар академияси, Адлия вазирлиги, Тошкент молия олийгоҳи ва бизнинг «Ист-Вест Инновэйшнз» компаниямиз ҳомийлик қилмоқда.

— Таҳминахоним, сизни саволлар билан қийнаб қўймадимми? Ўзингизнинг шахсий ҳаётингиз ҳақида ҳикоя қилиб берсангиз.

— Шахсий ҳаётим ҳақида гапирадиган бўлсам, сайру саёҳатни яхши кўраман. Тўртта акам ва синглим бор. Ҳаммамиз бир оилада яшаймиз. Ҳали турмуш қурмаганман. Акамлар ҳаммаси инженерлик мутахассислигини эгаллашган. Синглим психолог. Калифорния университети, Хастингс коллежини, Лос-Анжелес университетини бир неча мутахассисликлар бўйича битказганман. Америка адвокатлар коллегияси ва Колифорния штати адвокатлар коллегиясининг аъзосиман. Форс, инглиз, испан, араб тилларида мустақил гаплаша оламан. Ўзбек тилини зўр қизиқиш билан ўрганяпман.

Мен инсон ҳаётининг ҳар кунини одамларга, жамиятга бахшида этишим керак деб ўйлайман. Ўзбекистонда ўтказилаётган бу муқаддас кунларим эзгу кунлардир. Ўзбек халқининг чинакам мустақил ҳаётга эришишида кўмакдош бўлолсам, ўзимни эзгулик тарафдори, деб ҳисоблайман.

— Қизиқарли суҳбатингиз учун миннатдорман. Бу гапларингиз ўзбек газетхонларига манзур бўлади.

Суҳбатдош:
Ойбек РАҲИМ,
«Халқ сўзи» мухбири.

УМИДИМ—ТЕРАН ИДРОК

Пойтахтимизнинг бош майдонида куни кеча ниҳоя топган Мустақиллик байрами садолари ҳали қулоқларимиз остидан кетганича йўқ. Ўзбек халқи узоқ ва бой тарихи давомида ўз давлатчилиги санасини ҳеч қачон бу қадар завқ ва ҳуррамлик билан байрам қилмаган бўлса керак. Чунки байрам тантаналари узра элимизнинг ёвларга букилмас, қийинчиликлардан чўчимас улуғвор руҳи ҳукмрон бўлди.

Бу йил бобомиз Мир Алишер Навоий ҳазратларининг мустақилликнинг илк кунларида нишонланган қутлуғ тўйи халқимизнинг бутун ижтимоий ҳаётидаги улкан воқеа бўлди. Бундан ташқари, ўзбек халқининг буюк жафокаш шоири Бобораҳим Машрабнинг 350 йиллик юбилейи ўзгача бир шукуҳ ва ғурур билан кенг нишонланди. Буларнинг барчаси маънавий уйғонишимизда асрий қадриятларимиз томон юз буришимизга мислсиз ижобий ҳисса қўшди.

Улуғвор санъатимиз оламида ҳам қалбни қувонтирадиган, ҳаётимизга мазмун-моҳият бағишлайдиган кўплаб воқеалар бўлдиким, уларни бир-бир санашнинг иложи йўқ. Таскин шуки, узоқ йиллар ноҳақ камситилган, шўришу кулфатларга йўлиққан истеъдодли санъаткорларнинг пок номлари қайта тикланиб улар қолдирган бебаҳо мерос ўз эгасига, яъни халққа қайтарилди. Бундай савоб юмушлар фақат ўтган улуғ инсонлар руҳига ҳурмат ва эътиборгина эмас, балки ўз-ўзимизга бўлган, тарихимизга нисбатан ҳурмат ва эътибордир. Мен ёшларимизни ўтмишимизнинг қаватларидан фақат эзгуликнинг бебаҳо гавҳарларини теришга ундар эдим. Улар катта авлодлар йўл қўйган хатоларни такрорламаслик учун ҳам ўтмишу бугунни янада чуқурроқ идрок этиб, мустақил давлатимиз маданий тараққиёти йўлида ўзларининг бор билиму шижоатларини ишга соладилар, деган умиддаман.

Аҳмаджон ШУКУРОВ,
Ўзбекистон Республикаси халқ артисти.

Ойнаи жаҳонда кўринг

Душанба, 21. IX

● УзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Писмиқ». Болалар учун фильм.
18.45 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Талабалик йилларим».
20.00 «Камолот-90». Ёш хонандалар Республика танловининг олий соврин эгаси Тўлқин Ҳайдаров куйлайди.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Хотира». Ўзбекистон халқ ёзувчиси Абдулла Қаҳҳор таваллудининг 85 йиллигига.
21.50 «Уран сайёрасининг йўлдоши». Бадиий фильм.
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

Ўқув кўрсатувлари
10.30 Физика. Молекуляр кинетик назариясининг асослари. Газ қонунлари.
11.00 «Киев ҳақида». Телефильм.
11.30 Математика. Натурал сонлар ва уларни қўшиш, айириш.

* * *

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ
18.30 Болалар учун. «Совға».
19.00 «Ассалому алайкум».
20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
20.10 «Билиб қўйган яхши».
20.25 «Миришкорлар».
20.55 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
21.35 «Дала ҳовли эгалари учун».
21.50 «Лаҳза». Хабарлар.
22.00 «Чорраҳа». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

4.55, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 «Якунлар».
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Брэйн-ринг».
9.50 «Янги авлод танлайди».
10.40 «Бир қоп олма». Мультфильм.
11.20 Янгиликлар.

* * *

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 «Телемикст».
15.05 «Ён дафтар».
15.10 «Уолт Дисней таништиради...».
16.00 Халқ куйлари.
16.15 «Мальта скаутлари ҳақида ҳикоя».
16.45 «Ҳордиқ чиқаринг».
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.20 Футбол шарҳи.
17.50 «НЭП».
18.20 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Нима эсанг...». Бадиий фильм («Таллинфильм»).
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Спорт уик-энди».
20.40 «Ёшлик пайтларимизда...» («Театр учрашувлари» кўрсатуви саҳифаларида).

«Янги студия» таништиради
21.10 «Ошкоралик дўкони».
21.20 «30-лойиҳа».
21.45 «Бироқ».
22.00 «Қинғир-қийшиқ эфир».
22.15 «Бомонд».
22.30 «Джем-сейшн». Танаффус пайтида (23.00) — Янгиликлар.
00.15 «Париж — Москва —Пекин» автораллиси.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.00 Хабарлар.
7.20 Ишбилармон кишилар даври.
7.50 «Оқ қарға».
8.35 Ҳужжатли панорама. «Унинг юлдузининг шўъласи».
10.00 Россия қобусномаси. «Россия орденлари». Ёзувчи А. Кузнецов билан учрашув. Кўрсатувда 1992 йилда вафотининг 180 йиллиги нишонланадиган генерал П. И. Багратион жасорати ҳақида ҳикоя қилинади.
11.05 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 74 ва 75-сериялар.
12.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».

* * *

15.00 Ишдан бўш пайтингизда. «Қўлни бер, дўстим».
15.15 Мульти-пульти. «Олтин сўзлар».
15.25 Болалар соати (француз тили дарси билан).
16.25 Янгиликлар.
16.40 Спорт кўрсатуви.
16.50 Криминал хабарлар экрани.

*

17.00—21.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.00 Хабарлар.
21.20 Душанба куни детектив. «Қуролланган ва ўта хавфли». Ф. Брет Гарт асарлари мотивлари асосида бадиий-саргузашт фильм.

Сешанба, 22. IX

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 Футбол. Ўйингоҳлардан дараклар.
7.35 «Қалбимда сен». Мусиқий кўрсатув.
8.05 «Бошқача ҳаёт». Бадиий фильм.
9.35 Ўзбек тилини ўрганамиз.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ромка, Фомка ва Артос». Мультфильм. 1-фильм.
18.20 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Тележарида».
18.55 «Спортлото».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Дутор ва танбур тароналари.
19.45 Бевосита мулоқот.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 Ҳукумат тадбирлари.
21.30 «Тараддуд». XI Тошкент халқаро кинофестивали олдидан.
22.20 «Ворис». Бадиий фильм.
23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ
18.30 «Шаҳар юмушлари».
19.30 «Номлар — маънавият белгиси».
20.00 «Бу оқшомда» кўрсатуви саҳифаларида.
21.10 «Ватанинг — онанг». Ёшлар учун кўрсатув.
22.00 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.20, 23.35 —Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.05 Футбол шарҳи.
9.35 «Астра» таништиради. «Дон монастири тарихидан».
10.30 Мультфильмлар.
11.00 Янгиликлар.

Кундузги киноэкспресс
11.20 «Деярли кулгили воқеа». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
12.25 «Тунги капалак». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.
12.55 «Номсиз қаср». Олти серияли телевизион бадиий фильм. 5-серия.

*

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 Ишбилармонлар хабарномаси.
14.40 «Ён дафтар».
14.45 «Қадимий рус оркестри».
15.20 «Уолт Дисней таништиради...».
16.10 «Бизнинг мусиқий клуб».
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.25 Давлатлараро «Останкино» телеканали таништиради.
18.00 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.45 «Миниатюра». Мусиқий кўрсатув.
19.00 «Мавзу».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.20 Давлатлараро «Останкино» телеканали таништиради. «Осиё овози» оммабоп куй ва қўшиқлар III халқаро танлови. Олмаотадан кўрсатилади.
21.50 «Кремль деворлари ортида».
22.20 Анъанавий япон куйларидан концерт.
23.00 Янгиликлар.
23.40 «Париж— Москва— Пекин» автораллиси.
00.15 «Бир боқишда муҳаббат». 1-кун.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.00 Хабарлар.
7.20 Ишбилармон кишилар даври.
7.50 «Дўстлар, белгиланган соатда йиғилишамиз».
8.20 Россия қобусномаси. «У дунёдан».
9.25 «Тилла шпора».
9.55 «Ретро».
10.25 «Ляпсус». Ҳажвий кўрсатув.
11.05 Мульти-пульти. «Қулупнай ёмғири».
11.15 Кундузги сеанс. «Шу куннинг аёли». Бадиий фильм.
12.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.00 Россия Конституцион суди залидан.

* * *

15.00 Телебиржа.
15.30 «Руҳ қуши». Тибет маданий анъаналари ва фалсафаси ҳақида.
15.55 «Бадабоки». Мактабгача ёшдаги болалар учун кўрсатув (Франция).
16.15 «Рост» студияси. «Кенгуру».
16.45 Янгиликлар.

*

17.00—21.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.00 Хабарлар.
21.20 Россия Конституцион суди залидан.
21.50 «Иқрор». И. Е. Репиннинг ўғли, мусаввир Юрий Репин ҳаёти ва ижоди ҳақида кўрсатув.
22.10 «Сигнал».
22.25 «Қандай яшаш мумкин?». Нижний Новгородда тажриба.
22.55 «Бешинчи ғилдирак».

Чоршанба, 23. IX

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Самарқанд» ансамбли яккахонларининг концерти.
7.50 «Уран сайёрасининг йўлдоши». Бадиий фильм.
9.25 Турк тили.
9.55 «Ёшлик» студияси саволларингизга жавоб беради.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ромка, Фомка ва Артос». Мультфильм. 2—3-фильмлар.
18.30 «Меҳнатим — фахрим».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Мингбулоқ — она-замин инъоми». Телефильм.
19.40 «Халқ ижодиёти». Солижон ҳофиз.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 Пахта терими кундалиги.
21.30 «Ҳорманг, бободеҳқонлар!». Пахтакорлар учун дам олиш кўрсатуви.
22.30 «Ала-Тоонинг кумуш мугузи». Бадиий фильм.
23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

10.30 Ўқув кўрсатуви. Кимё. Оддий моддаларнинг тузилиши. Аллотропия.
11.00 «Фермерлар». Телефильм.
11.20 «Виждон амри». Бадиий фильм.
12.40 Ёшлар учун дам олиш кўрсатуви.

* * *

«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ
18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
19.20 «Кулиб боқ, кичкинтой». Шаҳар саломатлик маркази саволларингизга жавоб беради.
20.20 «Спринт».
20.40 Бизнинг интервью.
21.10 Мусиқий танаффус.
21.20 Уй-жойларни хусусийлаштиришга бағишланган кўрсатув.
22.20 «02» тўлқинида».
22.35 «Эрга тегмангиз, қизлар». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 16.55, 20.20, 23.35— Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.45 «Бизнинг мусиқий клуб».
10.35 Мультфильмлар.
11.00 Янгиликлар.

Кундузги киноэкспресс
11.20 «Деярли кулгили воқеа». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
12.30 «Мушук Леопольднинг сайри». Мультфильм.
12.40 «Номсиз қаср». Олти серияли телевизион бадиий фильм. 6-серия.

*

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Телемикст».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 «Уолт Дисней таништиради...».
16,05 П.. И. Чайковский номли I халқаро ўсмирлар танлови қатнашчиларининг концерти.
16.25 «Менинг исмим Панама». Телефильм премьераси.
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.20 Давлатлараро «Останкино» телеканали таништиради.
17.50 «Игорь Ноткин — фақирлар файласуфи». Ҳужжатли фильм премьераси.
18.00 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.40 «Кинопанорама».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Улар бошқача кун кўришга тайёр». В. Познернинг «Останкино» студиясида ёшлар билан учрашуви.
21.45 «Аҳволлар қалай, эстрада!».
22.45 Катталар учун мультфильм.
23.00 Янгиликлар.
23.40 «Париж — Москва — Пекин» автораллиси.
00.10 «Бир боқишда муҳаббат». 2-кун.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.00 Хабарлар.
7.20 Эълонлар.
7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 «Асил ҳолича».
8.55 «Афсунгарнинг ўғирланиши». Бадиий фильм.
10.35 «Меҳр-шафқат даври».
11.35 Мульти-пульти. «Хўтикча».
11.45 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 76-серия.
12.35 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
12.55 Россия Конституцион суди залидан.

* * *

15.00 «Кузирхоним».
15.30 «Ютқазишсиз ўйин».
16.00 Христианлар учун кўрсатув.
16.30 Янгиликлар.
16.45 «Ҳар бир кун байрам».
16.55 Эълонлар.

*

17.00—21.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.00 Хабарлар.
21.20 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида.
21.50 Спорт кўрсатуви.
21.55 Парламент хабарномаси.
22.10 «Сафсаталар».
22.40 «TV да ким хўжайин?».
23.10 Эълонлар.
23.15 Россия Конституцион суди залидан.
23.45 «Танаффус».

Пайшанба, 24. IX

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Шермат Файзуллаев куйлайди». Фильм-концерт.
7.55 «Ворис». Бадиий фильм.
9.20 «Бола бошидан...».
10.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Рўзғор ташвишлари».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Фаррух ва Зумрад». Мультфильм.
18.25 «Алифбо сабоқлари».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Муҳаббат риштаси».
20.00 Мумтоз куйлардан концерт.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 Ҳукумат тадбирлари.
21.30 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
22.20 «Ўлан». Бадиий фильм.
23.55 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

Ўқув кўрсатувлари
10.30 Ўзбек адабиёти. XX аср бошларида ўзбек маърифатпарварлик адабиёти.
11.00 «Унутилган кемалар». Телефильм.
11.30 Ўзбекистон халқлари тарихи. XIX асрнинг охири, XX аср бошларида Туркистонда ижтимоий-сиёсий ва маданий ҳаёт.

* * *

«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ
18.30 «Табассум». Болалар учун кўрсатув.
19.00 «Бозор иқтисодиёти йўлида».
19.40 «Шарқ лирикаси».
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Бу оқшомда».
21.20 «Пульс». Хабарлар.
21.30 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 23.35 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.45 «Кинопанорама».
10.50 «Болакай ва булут». Мультфильм.
11.00 Янгиликлар.

Кундузги киноэкспресс
11.20 «Мени шундайлигимча эслаб қолинг». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
12.25 «Альдебаранга». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.

*

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Телемикст».
15.10 «Ён дафтар».
15.15 «Уолт Дисней таништиради...».
16.05 «Ёшлик». Ўсмирлар ўртасида бал рақслари бўйича очиқ чемпионат.
16.50 «Хива». Телефильм премьераси (Тошкент).
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.20 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.00 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.45 «Эфирда мусиқа». 1-қисм.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар.
20.00 Янгиликлар.
20.20 Режиссёр А. Вайда фильмлари. «Кул ва олмос».
22.00 «Эфирда мусиқа». 2-қисм.
23.00 Янгиликлар.
23.40 «Париж — Москва —Пекин» автораллиси.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.00 Хабарлар.
7.20 Ишбилармон кишилар даври.
7.50 «Эшиклар очиқ». Ҳужжатли фильм.
8.50 Кечки салон.
10.20 «Сиз яратган боғ».
10.50 «Отни расмини ким чизади?». Ҳужжатли фильм.
11.10 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 77-серия.
12.00 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
12.20 Россия Конституцион суди залидан.

* * *

14.30 «Терминал».
15.00 Мульти-пульти. «Қовоқ йиғиш куни».
15.15 Трансросэфир. «Урал-ТВ».
16.00 Мульти-пульти. «Олтин сўзлар».
16.10 Ишдан бўш пайтингизда.
16.25 Янгиликлар.
16.40 «Келинг, аниқлаб олайлик».
16.50 «Ҳар бир кун байрам».

*

17.00—17.45
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
17.45 «Раджа-йога ҳамма учун».
18.30 «Нота бене» студияси. Жаноб ғарблик капиталист Азизийнинг Россиядаги иш кунлари.

*

19.10—21.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.00 Хабарлар.
21.20 «Бешинчи ғилдирак».
22.15 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида.
22.45 Россия Конституцион суди залидан.

Жума, 25. IX

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Сув кетар, тош қолар». Телефильм.
7.55 «Ала-Тоонинг кумуш мугузи». Бадиий фильм.
9.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Нишона».
9.50 Араб тили.
10.20 Болалар учун. «Қувноқ стартлар».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «13 рақамли шайтонча». Мультфильм.
18.20 «Суянчим — шеърият». Шуҳрат Умаров.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Қонунчиликдаги янгиликлар».
19.50 Ялла ва лапарлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 Пахта терими кундалиги.
21.30 «Ҳорманг, бободеҳқонлар!». Пахтакорлар учун дам олиш кўрсатуви.
22.30 «Муҳаббатнома». Бадиий фильм.
23.55 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

10.30 «Тингланг, «Бахт» куйламоқда».
11.15 «Неварамиз милицияда ишлайди». Бадиий фильм.
12.40 «Дўстларимиз даврасида».
13.25 «Меҳр». Публицистик кўрсатув.

* * *

БИШКЕК КЎРСАТАДИ
19.05 «Ғаройиб бочка». Мультфильм.
19.15 «Байкем, эжем жана биз».
19.30 «Ала-Тоо».
19.50 «Ошкора суҳбат». Н. К. Крупская номидаги рус драма театрининг бош режиссёри З. Пази (рус тилида).
20.20 «Қайнар булоқ». Видеоканал.
21.05 «Ҳамдўстликни мустаҳкамлаш сари одим» (қирғиз, рус тилларида).
21.30 «Ала-Тоо».

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 Эрталабки гимнастика.
5.45 «Тонг».
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.05 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
9.55 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
10.35 «Тўс-тўполон». Мультфильм.
11.00 Янгиликлар.

Кундузги киноэкспресс
11.20 «Мени шундайлигимча эслаб қолинг». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
12.25 «Нотаниш қўшиқ». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.

*

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.25 «Бридж».
14.50 «Бизнес-класс».
15.05 «Ён дафтар».
15.10 «Уолт Дисней таништиради...».
16.00 Л. В. Бетховеннинг 14- («Ойдин») сонатаси.
16.20 «Марказ».
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.25 «Бувисини кутиб олинг». Мультфильм.
17.35 «Инсон ва қонун».
18.05 «Қора кўркам от саргузаштлари». Болалар учун кўп серияли телевизион фильм премьераси. 11-серия.
18.30 «Максима».
19.00 «Мўъжизалар майдони».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.20 «Кечки альбом».
20.40 «Детективлар клуби»да. Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Қопқон». Бадиий фильм («Мосфильм»).
22.05 «Музобоз».
22.40 «Ҳордиқ чиқаринг».
22.45 «Икс» программаси.
00.30 «Мусиқий соат». «Обоз майдончаси». Танаффус пайтида (23.00) — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.00 Хабарлар.
7.20 Эълонлар.
7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 Ишдан бўш пайтингизда. «ТВ-ателье».
8.10 «Нота бене» студияси.
8.50 «М-трест».
9.05 «Бургут ордени — Россиянинг мукофоти».
9.45 Россиянинг телевизион театри. У. Сароян. «Мурғак болаларни калтаклаш».
11.15 Фольклор. «Номаълум маданиятлар».
11.45 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 78-серия.
12.35 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
12.55 Россия Конституцион суди залидан.

* * *

14.00 «Пилигрим».
15.00 «Сигнал».
15.15 Телебиржа.
15.45 Янгиликлар.
16.00 Жума кунлари Уолт Дисней. «Ёш Гарри Гудини». Бадиий фильм. 2-серия.
16.55 Эълонлар.

*

17.00—21.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.00 Хабарлар.
21.20 Эълонлар.
21.25 «Арт-обстрел».

Шанба, 26. IX

● УзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».

*

8.00 «Янгроқ қўшиқлар». Бадиий фильм.
9.25 «Қизил Яримой шўъласи».
9.55 Спорт кўрсатувлари: 1. «Шоҳруҳ» клуби. 2. «Ўзбекистон спорти».
10.55 «Савоб». Публицистик кўрсатув.
11.30 «Насриддиннинг 41-пашшаси». Республика қўғирчоқ театрининг спектакли.
12.20 Созанда ва бастакор Турсунбой Жўраев.
12.55 «Мустақиллик масъулияти».
13.10 Туркий тилларнинг қиёсий луғати ҳақида.
13.40 «Ижод саҳифалари». Олимжон Холдор.
14.25 Тижорат канали. «Эл хизматида».

* * *

18.00 «Мушук Леопольднинг автомобили». Мультфильм.
18.15 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув.
20.00 Рақслар гулдастаси.
20.30 «Туркистон» ахбороти.
21.00 «Тараддуд». XI Тошкент халқаро кинофестивали олдидан.
22.00 «Машина ойнасидаги шайтонвачча». Бадиий фильм.
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

АШГАБАТ КЎРСАТАДИ*

● «ОРБИТА IV»

5.40, 20.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.45 Эрталабки гимнастика.
5.55 «Ишбилармон кишининг шанба тонги».
6.55 Янгиликлар.
7.30 «Спорт—имконият».
8.00 «Марафон-15» — кичкинтойларга».
8.25 «НУЖ: эълон қилинмаган ташриф».
8.55 «Труба» радиоси. Дам олиш кўрсатуви.
9.25 «Тиббиёт сиз учун».
10.05 «Экологик хроника».
10.20 Енгил атлетика. Жаҳон кубоги. Гаванадан кўрсатилади.
11.15 «Бизга ва авлодларимизга». Публицистик-хроникал ҳужжатли телефильм премьераси.
12.20 «Россиянинг қилич ва қалқони». Россия прокуратурасининг 60 йиллигига бағишланган концерт.
13.10 «Боинг» афсонаси». Телефильм премьераси. 2-фильм —«Боинг» сабоқлари».
14.00 Янгиликлар.
14.20 «Ҳайвонот оламида».
15.20 «Қизил квадрат».
16.00 «Енотлар». Кўп серияли мультфильм.
16.25 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Одамлар орасидаги бўри боласи». Бадиий фильм («Мосфильм»).
17.45 «КВН-92». МДҲ КВН ҳамда Исроил университетлари терма командаларининг халқаро учрашуви.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.25 «Крешчендо». Мусиқий кўрсатув.
20.40 «Вавака». Телефильм.
20.55 Футбол. Россия чемпионати. «Спартак» (Москва)— «Динамо» (Москва). 2-тайм.
21.45 «Европа плюс».
22.45 «Бағишлов». Телефильм.
23.00 Янгиликлар.
23.40 «Тунги канал».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.00 Хабарлар.
7.20 Ҳужжатли панорама. «Ибодатхона томон йўл».
7.40 Вариацияли мавзу . «Дўстлар уйи».
8.00 «Спорт олами «Жиллетт» фирмаси нигоҳи билан».
8.30 «03» кўрсатуви.

*

9.00—10.15
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ
«Бизнен мирас» (татар тилида).

*

10.15 Кундузги сеанс. «Тунда ҳикоя қилинган эртак». Бадиий фильм. В. Гауф эртаклари мотивлари асосида.
11.30 Россия қобусномаси. «Сергей Радонежский». 1-фильм.

*

12.00—15.15
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ
«Манбалар». Немис миллий маданият маркази фаолияти ҳақида.
«Ягона оилада».
«Мусаввирлар ҳақида ҳикоялар». Урол Тансиқбоев.
«Шеърият мулкининг султони». «Шоҳнома»нинг 1000 йиллиги олдидан.
«Замандас» (қозоқ тилида).

*

15.15 «Россия ва дунё».
15.45 «Пилигрим». Россия саёҳатлар бюроси.
16.45 Эълонлар.
16.50 «Ҳар бир кун байрам».

*

17.00—19.15
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.15 Телеэкранда премьера. «Кингсайз». Бадиий фильм.
21.00 Хабарлар.

*

21.20—23.15
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
23.15 «К-2» таништиради: «Кинограф», «Бизникиларни билиб қўй». «Ёнғоқли нон». Бадиий фильм.

Якшанба, 27. IX

● УзТВ I

7.00 «Субҳидам».

*

8.00 «Туркистон» ахбороти.
8.30 «Най навоси». Бадиий фильм.
9.55 Таэквондо бўйича жаҳон биринчилиги. Спорт кўрсатуви.
10.35 «Хотира». Самиғ Абдуқаҳҳор.
11.20 «Андижон ҳунармандлари».
11.35 «Узоқ йўлдаги учрашувлар», «Дарахт ва унинг новдалари». Телефильмлар.
12.30 Ҳамза асарлари асосида драматик томоша.
14.25 Тижорат канали. «Пилла — бойлигимиз».

* * *

18.00 «Бир том остида». Мультфильм.
18.20 «Футбол майдонларида».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Телевизион миниатюралар театри.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Пахта терими кундалиги.
21.30 «Ҳорманг, бободеҳқонлар!». Пахтакорлар учун дам олиш кўрсатуви.
22.30 «Хўроз». Бадиий фильм.
23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

БИШКЕК КЎРСАТАДИ
9.05—12.00 Қирғизистон телевидениесининг болалар студияси кўрсатади. Программада: «Мезгилбектин мезгили»; «Бобоқ, сенин жомогун»; «Шарқ болалари дўстлашади» халқаро болалар фестивали; «Кусейин Карасаев атындаги коллеж»; «Бронза қуш». Бадиий фильм. 2-серия. Мультфильм.

* * *

19.05 Болалар учун фильм. «Фил гапира олади!».
19.30 «Ала-Тоо».
19.50 «Новинки» киноклуби (рус тилида).
21.00 «ЫР кесе». Тиёншон тумани.

● «ОРБИТА IV»

5.20, 6.40, 13.55, 23.15 — Кўрсатувлар тартиби.
5.25 «Руҳни чиниқтириш».
6.25 «Спортлото» тиражи.
6.45 «Инжиқ Мурод». Мультфильм.
6.55 Янгиликлар.
7.30 «Кимдан ҳам хафа бўлардим...». Телефильм премьераси (Новосибирск).
8.00 «Муҳофаза ёрлиғи».
8.30 «Эрта саҳарлаб».
9.00 «Ҳамма нарса бўлиши мумкин».
9.30 «Янги номлар».
10.10 «Киноафиша».
10.25 Енгил атлетика. Жаҳон кубоги. Гаванадан кўрсатилади.
11.20 «Авиакосмик салон».
11.35 «Хит-топ-шоу 50x50».
13.05 «Саёҳатчилар клуби».
14.00 Янгиликлар.
14.15 Кўп серияли илмий-оммабоп фильм.
15.25 Халқаро танловлар совриндори П. Нерсесьян чалади (фортепиано).
15.35 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
16.20 Эфирда бевосита мулоқот.
17.00 «Уолт Дисней таништиради...».
17.50 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.05 «Бир сўзни деб...». Мусиқий баён.
18.30 Ойнаи жаҳонда театр мавсумининг очилиши. М. Ульянов театри ҳақида сўз. А. П. Чехов — «Олчазор». Телеспектакль премьераси.
21.00 «Якунлар».
21.45 «Телелоция».
22.00 «Эндиликда». Диний кўрсатув.
23.00 Янгиликлар.
23.20 «Париж — Москва —Пекин» автораллиси.
23.50 «Тонг юлдузи» — тунги эфирда.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.00 Хабарлар.
7.20 Ҳужжатли панорама. «Югуриш учун туғилган».
7.40 «Чашмалар». «Мана Борисоглебск шаҳри».
8.10 «Телекроссворд». Дам олиш кўрсатуви.
8.40 «Аляска».
9.30 «Эскулап» программаси «Қизчалар ва болакайлар, Сизлар учун» фильмини таништиради (Голландия).
9.40 «Калит» программаси. «1812 йилнинг момақалдироғи». 6-фильм.
10.10 «Қироллликдаги саргузашт». Қўғирчоқ мультфильм. 5-серия.

*

10.40—11.40
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ
«Ҳамдўстлик» кўрсатуви.

*

11.40 «Дораэмон». Мультфильм премьераси. 3-серия.

*

12.00—14.30
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ
«Умид» (уйғур тилида).
«Туркия таассуротлари».
«Чисен» (корейс тилида).
«Долг» кўрсатуви.
«Сайёҳ». Халқаро туризм ҳақида.

*

14.30 Голливуднинг классик фильмлари фестивали. «Мен Парижни охирги марта кўришим».

*

16.30—21.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.00 Хабарлар.
21.20 Эълонлар.
21.25 «Танаффус».
21.40 «Америка юлдузлари». 6-кўрсатув. Программа «Зандер-продакшн» (АҚШ) телекомпанияси томонидан тайёрланган, Америка кинаянгиликлари ҳамда Американинг таниқли актёрлари ҳақида ҳикоя қилади.
22.10 «А» программаси. «Рок-саммер-92» фестивалида «Йоту Инди» (Австралия) гуруҳининг концерти. «Йоту Инди — бугунги кунда жаҳонда Австралия аборигенларидан тузилган ягона поп-гуруҳ.

«Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз» ҳафтаномасининг 18 сентябрь сонидан олинди.

ОҒА ХОН:

МЕНИНГ СИЁСАТИМ ОШКОРА ВА РАВШАН

ОҒА ХОН олий ҳазратлари 1957 йилда бобоси Султон Муҳаммад Шоҳ Оға Хондан сўнг 20 ёшида Имом Исмоил таълимотини тутган шиа мусулмонларининг Имоми бўлди. У шиа имомлари шажараларидаги Исмоилий мусулмонларининг 49-Имомидир. Оға Хон ҳазратлари Муҳаммад пайғамбарга унинг амакиваччаси ва куёви ҳамда биринчи Имом Хазрат Али ва қизи Фотима орқали бевосита авлод бўлади.

Исмоилий мусулмонлар дунёнинг 25 мамлакатида, асосан Осиё, Африка, Ўрта Шарқ ва Ғарбий Оврупо, Канада, АҚШ, Буюк Британия каби йирик шаҳарларда умргузаронлик қилишади. Улар қаерда яшамасинлар, миллати ва ирқидан қатъий назар барча фуқаролар фаровонлиги учун ижтимоий тараққиётни таъминлаш саъй-ҳаракатида бўладилар.

1936 йилда Женева шаҳрида таваллуд топган Оға Хон Шаҳзода Али Хон ва Малика Тожи Давлат Али Хоннинг ўғлидир. Илк болалик чоғлари Кениянинг Найроби шаҳрида ўтди. Швейцариядаги Ал-Роузи Скул мактабида 9 йил ўқиб савод чиқарди. 1959 йилда Гарвард дорилфунунини «Ислом тарихи» мутахассислиги бўйича имтиёзли тугатди. 1969 йилда Янги Деҳлида инглиз ота-онадан туғилган ва Ҳиндистонда тарбия кўрган Бегим Салимага уйланди. 22 ёшли Малика Заҳро исмли қизлари, 21 ёшли Шаҳзода Раҳим ва 18 ёшли Шаҳзода Хусайн исмли ўғиллари бор.

Оға Хон оиласининг охирги авлодлари халқаро ишларда фаол қатнашиш анъанасига қатъий риоя қилганлар. Оға Хоннинг бобоси БМТ Миллатлар Лигасининг президенти бўлган, отаси Шаҳзода Али эса Покистоннинг БМТдаги элчиси эди. Унинг амакиси Шаҳзод Садриддин Оға Хон БМТ қошидаги Афғонистон халқларига инсонпарварлик ва иқтисодий ёрдам дастурининг махсус мувофиқлаштирувчисидир. Акаси Шаҳзода Амин Гарвард дорилфунунини тамомлагач, БМТ котибиятида иқтисодий ва ижтимоий ишлар Департаментида хизмат қилган. Шаҳзода Амин Имомнинг фаолиятини кенгайтириш ишларида фаол қатнашади. У ҳозир ривожланаётган мамлакатларнинг турли музофотларига уюштирилган туристик дастурларни мувофиқлаштириш ишлари билан машғул.

Ислом жамиятининг келажаги Оға Хонни доимо қизиқтирган ва фаолиятининг диққат марказида бўлган. Ўзининг бобоси каби у ҳам ислом жамиятининг ижтимоий ва маърифий даражасини ошириш устида тинимсиз иш олиб бормоқда. Покистоннинг Пешавор ва Синда, Канаданинг Мак Мастер ва Мак Жилл ҳамда Лондон дорилфунунлари инсонпарварлик фаолияти учун Оға Хонга фахрий даражалар беришган. Фарангистон ҳукумати 1990 йилда уни мамлакатнинг олий нишони — Фахрий Легион ордени билан мукофотлади. Президент Миттеран ўша тантанали маросимда сўзлаган нутқида «Фарангистон Сизнинг инсоният фойдасига қаратилган узоқ ва хайрли фаолиятингизга тан беради» деган эди.

Оға Хон Имомлик вазифасини бажариб келаётган 1957 йилдан буён исмоилийлар яшайдиган мамлакатларда кўплаб иқтисодий ва сиёсий ўзгаришлар рўй берди. Оға Хон эски мустамлакачи ижроия даврида бобоси асос солган исмоилийларнинг турли намунавий саъй-ҳаракатларини бошқаришнинг мураккаб тизимини замонавий давлат тизимига мослаш борасида талайгина амалий ишлар қилди.

Оға Хон 1984 йилда Виржиниядаги Томос Жефферсон дорилфунуни Эсдалик Бош Медалининг 19-Совриндори бўлди. Бу воқеани «Меъморчилик санъати раҳнамоси» сифатидаги хизматлари дунё жамоатчилиги томонидан тан олинганлиги белгиси», дея таърифлаш мумкин. Ўша йилнинг ўзида Оға Хон Америка Меъморлар жамиятининг Фахрий Дипломини олди. Бу диплом унинг жуда кўп дастурлари меъморчилик ривожига бағоят нодир ва самарали ҳисса бўлиб қўшилгани учун берилди.

1987 йилда Оға Хонга испан меъморлари Олий Кенгашининг Олтин медалини шахсан Қирол Хуан Карлос Он Хазратларининг ўзи топширди.

Ислом динида моддий ва маънавий бойликлар ўртасида тенглик бўлишига катта эътибор билан қаралади. Оға Хон Имом сифатида ва ислом анъаналарига риоя қилган ҳолда диндорларнинг нафақат маънавий фаровонлиги, балки уларнинг турмуш даражаларини яхшилашга ҳам муттасил эътибор билан қарайди. Чунончи, у даромадлар одамлар ўртасида баробар бўлинишига интилади. Оға Хон сиёсати доимо ошкора ва равшан бўлган.

Шаҳзода томонидан таъсис этилган Оға Хон Жамғармасининг мукофотлари ҳар икки йилда Шарқ меъморчилиги услубида яратилган энг кўркам, нафис ва мукаммал лойиҳаларга бериб борилади. Ғолиб лойиҳаларга жамғарма мукофотларини тантанали тақдим этиш маросимлари шу пайтгача Яқин ва Ўрта Шарқ минтақасининг жаҳонга машҳур шаҳарларида ўтказиб келинган.

Бу сафар шаҳзода Шарқнинг қадимий маданият марказларидан бири бўлган Самарқанд шаҳрини танлаганлиги бежиз эмас. Самарқандда исломий обидалар меъморчилигининг энг гўзал, мустаҳкам намуналарининг бутун бир мажмуи жойлашган.

Оға Хоннинг Женевада жойлашган маданият бўйича трести Самарқандни тиклашнинг энг яхши лойиҳаси танловига раҳбарлик қилмоқда. Трест Регистон майдони яқинида 27 таноб майдонни эгаллайдиган Улуғбек Маданий маркази мажмуи қурилишининг лойиҳаларини таҳлил этаётир. Танловга 678 қатнашчининг лойиҳаси тақдим этилган.

Мукофотга лойиқ деб топилган тўққизта лойиҳанинг ҳаммаси ҳам соддалиги, ҳам бетакрорлиги, иқтисодий жиҳатдан мукаммал асосланганлиги, шунингдек, инсонпарварлик мақсадлари нуқтаи назаридан тайёрланганлиги билан хом ашё тақчиллиги кучайиб бораётган ҳозирги шароитда ривож топган мамлакатларга ҳам, ривожланаётган дунё учун ҳам айнан мос келади.

Муштарийлар лоақал умумий тасаввур ҳосил қилишлари учун айрим лойиҳалар хусусида маълумот бериш жоиздир. Тунис шаҳридан 150 чақирим жанубда жойлашган Кайравон шаҳрига пайғамбаримиз сафдошларидан бўлган Уқба бин Нафи еттинчи асрда асос солган бўлиб, тўққизинчи ва ўнинчи асрларда аглобидлар подшолигининг пойтахти сифатида машҳур бўлган. Кейинчалик бу эски шаҳар ривожи сусайди. 1977 йилда эски шаҳарни борлигича сақлаб қолиш ассоциациясининг тузилганлиги унинг меъморчилик, маданий ва тарихий меросини асраб қолишни таъминлади. Ҳозиргача эски шаҳар деворлари, Аглабид подшолигининг сув иншоотлари, бир қатор мақбара ва мачитлар таъмирланди. Бу хайрли ишлар ҳамон давом эттирилмоқда.

Истамбулдаги истироҳат боғлари дастури лойиҳаси ҳам жюрининг юксак таъриф-тавсифига сазовор бўлди. Таркибида саккизта йирик истироҳат боғи, ўттиздан зиёд алоҳида иншоотлари бўлган бу дам олиш масканини ўн йиллаб вақт қаровсиз ётди. Академиклар, давлат ташкилотлари ва малакали усталарнинг саъй-ҳаракатлари билан эндиликда у ҳордиқ чиқариш ва билим олиш маскани сифатида халққа ўз хизматини таклиф этмоқда. Саройлардан олтитаси жамоатчилик учун очиқ. Бу иншоотлар XVIII аср бошларига мансуб бўлиб, қурилиш ишлари икки асрдан зиёд муддат давом этган.

Қоҳирадаги Болалар маданият боғи Миср Маданият вазирлигининг буюртмаси билан бунёдга келди. Меъмори — Абдулҳалим Иброҳим Абдулҳалим. Сайид Зайнаб даҳасидаги 12 минг 500 квадрат метр майдонда ястанган бу боғда кутубхоналар, устахоналар, болалар музейи, шунингдек, фавворалар, гулхоналар, бир неча театр ва томошабоғ майдонлар жойлашган.

Суриялик уч оға-ини (иккиси меъмор, бири муҳандис) Раиф, Зиёд, Рафи Муханна компьютер ёрдамида, ўз мамлакатларига хос арк ва гумбаз шаклларидан фойдаланиб шундай лойиҳа яратишдики, уни бунёд этиш ҳозирги замон қурилиш услубларидан бутунлай фарқ қилади. Лойиҳада акс эттирилган бино маҳаллий базальт тошидан тикланди. Бинолар эни беш метр, ҳар бири тош гумбазлар билан тўсилган бўлинмалардан иборат, очиқ, арксимон йўлак билан бирлаштирилган.

Иорданиянинг шаҳарларни ривожлантириш бошқармаси Шарқий Вахдотни шакллантириш дастурини бажаришга 1980 йилда киришган эди. Ал-Вахдот қочоқлар манзилидан шимолда, адир ерда жойлашган бу шаҳар аҳолисининг келиб чиқиши — фаластин. Ер эгалари доимий уй қуришни ман этганлари сабабли уйлари тунука ва тахтадан вақтинча бошпана кўринишида бўлган. Эндиликда бошпанасиз кўчманчиларнинг кўпчилиги шахсий уй эгаларига айланган.

Индонезиянинг Жакарта шаҳри таркибига кирувчи Кампонг Кали Чо-де жамоаси яшаш жойини ривожлантириш лойиҳаси бўйича ишлар 1985 йилда ниҳоясига етказилди. Илгари бу ердаги уйлар қалин қоғоз ва пластмассадан ясалган эди. Кампонгни шакллантириш уч йўналиш — таълим бериш, оилаларнинг молиявий аҳволини яхшилаш ва иқтисодий тараққиёт йўналишида олиб борилди. Жамоа ичимлик сув ва электр нури билан таъминланди.

Туркиядаги Демир Таътил Манзилгоҳи Эгей ва Ўрта Ер денгизларининг қўшилиш жойидаги Мандал кўрфази ёнида жойлашган. Ҳозиргача тўққиз турдаги 35 та уй қуриб битказилди. Бу 1987 йилда амалга ошириладиган бошланган катта қурилиш режасининг биринчи босқичидир. Тош деворларнинг турли ранг ва катталикда эканлиги, хилма-хил бўлса ҳам умумий ғояга бўйсунувчи виллалар табиат томонидан яратилгандек туйилади гўё.

Буркина Фасо мамлакатидаги Панафрика ривожланиш илмгоҳи биноси бугунги кунда Африка қитъасидаги мустаҳкамланган, хом ғиштдан барпо этилган ўзига хос объект бўлиб, арклар, гумбазлар, ички ховлилар ва айвонлар иқлимини мўътадил этишга хизмат қилади. Ушбу талабалар шаҳарчаси мажмуаси таркибида тўққизта профессорлар уйи, ётоқхоналар, кутубхона ва ресторан бор.

Ҳиндистон ишбилармонликни ривожлантириш илмгоҳи ҳар йили мамлакатнинг ҳамма буржларидан келадиган 30 минг талабага ишбилармонлик ва иш юритишни ўргатади. Бундан ташқари ривожланаётган мамлакатлардан ҳам талабалар келиб таҳсил олишади. Илмгоҳ беш бинодан иборат бўлиб, учтаси ўқувхона, иккитаси талабалар ётоқхонасидир.

Тараққиёт бўйича Оға Хон ташкилоти уч асосий йўналиш — ижтимоий, иқтисодий ва маданий тараққиёт бўйича фаолият кўрсатади. Етакчи ташкилотлари қуйидагилардан иборат: Оға Хон Жамғармаси, Қишлоқ худудларини ривожлантириш дастури, Оға Хон дорилфунуни, Оға Хон Соғлиқни сақлаш муассасалари, Оға Хон Ўқув юртлари, Оға Хон Турар-жой жамғармаси.

Оға Хон ташкилоти фаолияти барча дин ва миллат аҳли учун очиқ бўлиб, кейинги даврларда муҳтожларга ёрдам бериш мақсадларига ҳар йили ўртача 100 миллион америка доллари сарфлаб келади.

1967 йилда асос солинган Оға Хон Жамғармаси соғлиқни сақлаш, маориф ва қишлоқ хўжалиги масалалари билан шуғулланувчи ноҳукумат ташкилот ҳисобланади. Штаб-квартираси — Швейцарияда, Кения, Танзания, Уганда, Покистон, Ҳиндистон, Бангладеж ва Португалияда филиаллари, Канада, АҚШ ва Бирлашган Араб Амирликларида бўлимлари бор.

Ғолибларни мукофотлашга бағишланган тантанали маросимнинг Самарқандда ўтиши беиз қолмайди, деган умиддамиз. Жумҳуриятимиз худудида Шарқ меъморчилиги тарихига оид кўҳна обидалар, маданий иншоотлар мажмуаси оз эмас. Уларнинг аксарияти муҳофаза ва таъмирга муҳтож. Самарқандда ўтажак тадбир ниҳоят бизнинг юртда ҳам аждодларимиз тарихий меросларини қайта тиклаш ва асрашда хайрли ишларга рағбат уйғотса ажаб эмас.

А. ЙУЛДОШЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЭЪЛОНЛАР

Жамғарма банки

30 сентябрда Урганч шаҳрида Ўзбекистон Республикасининг 1992 йилги 12 фоизли ички ютуқли заёмнинг иккинчи тиражи ўйналади!

Заём облигацияларини сотиб олишга шошилинг. Эҳтимол, 250000 сўмлик энг катта ютуқ Сизга чиқиб қолар.

Заём облигациялари Жамғарма банки, Агросаноат банки, Ўзбекистон саноат-қурилиш банки муассасаларида эркин сотилмоқда ва сотиб олинмоқда.

Республика заёми облигацияларини сотиб олиш билан Сиз республика мустақиллигини мустаҳкамлашга ўз ҳиссангизни қўшган бўласиз.

ОМАД СИЗГА ЁР БЎЛСИН!

Урганч шаҳридаги тираж ўйинида қатнашишга таклиф этамиз.

КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАР

ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1992 йил 7 сентябрдаги Фармонига мувофиқ, Республика давлат мулклари фонди (жамғармаси) ташкил этилганлигини маълум қилади.

Давлат мулкини хусусийлаштириш ва сотиб олишга тўланадиган маблағлар давлат бюджетида жамғарма учун очилган ҳисобга, республика мулкчилигида бўлган корхоналарни сотиб олишга тўланадиган маблағ бюджет классификациясининг 23-банди 6-параграфига, маҳаллий мулкчиликдаги корхоналарни сотиш-олишга тўланадиган маблағ 23-банднинг 7-параграфига ўтказилади.

Ўзбекистон Давлат телерадио компанияси жамоаси республика радиосининг катта муҳаррири Диёр Турсуновга онаси

Офтоб ВАЛИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ХАЛҚ СЎЗИ
НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608. Буюртма Г—197.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси.

Бош муҳаррир Анвар ЖЎРАБОЕВ.

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Карим БАҲРИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Зоҳид НОРМУҲАММЕДОВ, Ҳабибулла ОЛИМЖОНОВ (бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Абдукарим РАҲИМБЕРДИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Қулаҳмад РИЗАЕВ, Эркин САМАНДАР, Азим СУЮН, Александр ТЮРИКОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Александр УЛИЧКИН (масъул котиб, «Народное слово»), Муҳтарама УЛУҒОВА (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Раим ФАРҲОДИЙ, Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Ленинград кўчаси, 19-уй.

● Таҳририятга ҳажми 7 қоғоздан ошган материаллар қабул қилинмайди. Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернининг босмахонаси. Босишга топшириш вақти 21.00 Босишга топширилди 23.00. № Г—356 Тираж 28436. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12.